

Obec Chynorany

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja

obce Chynorany

2016 – 2024

Názov:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Chynorany na obdobie 2016 – 2024
Územné vymedzenie:	Trenčiansky samosprávny kraj Okres: Partizánske Obec: Chynorany
Región:	Stredné Ponitrie
Nadmorská výška:	178 m.n.m.
Počet obyvateľov:	2 718
Rozloha/hustota obyvateľstva	1035 ha 262,61 obyv./km²
Územný plán obce schválený:	Áno
Dátum schválenia PHSR:	30.3.2016
Dátum platnosti:	15.4.2016
Verzia:	1.0
Publikovaný verejne:	

Zdroj: vlastné spracovanie

Obsah

Úvod

1. Zámer spracovania PHSR

2. Harmonogram spracovania PHSR

3. Východiskové koncepčné dokumenty

4. Analytická časť

4.1 Analýza vnútorného prostredia

4.1.1 História obce

4.1.2 Geografické hľadisko

4.1.3 Prírodné zdroje

4.1.4 Demografické zdroje

4.1.6 Sociálna infraštruktúra

4.1.7 Kultúrny a spoločenský život

4.1.8 Mimovládny sektor

4.1.9 Podnikateľské prostredie

4.1.10 Materiálne zdroje

4.1.11 Cestovný ruch

4.2 Analýza vonkajšieho prostredia

4.3 SWOT

4.4 Zhodnotenie hlavných disparít a faktorov rozvoja

5. Strategická časť

5.1 Vízia rozvoja územia obce Chynorany

5.2 Strategický cieľ

6. Programová časť

6.1 Opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým prioritám

6.2 Súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov

7. Realizačná časť

7.1. Popis postupov organizačného a inštitucionálneho zabezpečenia realizácie PHSR

7.2. Systém monitorovania a hodnotenia

7.3. Akčný plán

8. Finančná časť

8.1 Indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR

8.2 Model viaczdrojového financovania jednotlivých projektov

Záverečná časť

Prílohy

Úvod

Posledná dekáda 20. storočia až po súčasnosť je poznačená kumuláciou procesov, ktoré výrazne predznamovali dynamiku a charakter premien spoločensko-politických, hospodárskych, sociálnych, sociálno-kultúrnych s celou škálou pozitívnych ale aj problémových dopadov na spoločnosť i jednotlivé spoločenstvá na Slovensku. Významné sú nadnárodné súvislosti prebiehajúcich procesov, keďže sa netýkajú len jednej krajiny, ale sú súčasťou priestorovo širších premien, ktoré majú významné, prinajmenšom európske súvislosti. Premieta sa to, resp. Odráža v európskych integračných procesoch, v hľadaní podôb štátnych i spoločných európskych postupov, pri riešení problémov, pri usmerňovaní vývojových procesov, pri hľadaní spoločných či koordinovaných politík.

Je to strednodobý programový dokument, ktorý bol spracovaný na základe zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z. Pri spracovávaní boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadeniach Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 a v zmysle delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 480/2014 z 3. marca 2014.

Program je komplexným dokumentom, integrujúcim otázky rozvoja fyzických štruktúr so sociálnymi, ekonomickými a ďalšími aspektami. Preto má voči ostatným plánovacím dokumentom spracovaným na miestnej úrovni zastrešujúcu funkciu. Na rozdiel od územného plánu, ktorý rieši najmä otázky fyzického rozvoja územia (lokalizáciu zástavby a priestorové regulatívy pre stavebný rozvoj, funkčné využitie rozvojových plôch), program rozvoja sa podrobnejšie zaoberá otázkami ekonomického a sociálneho rozvoja, čím vo vzťahu k územnému plánu plní komplementárnu funkciu.

Aj napriek komplexnosti programu rozvoja nie je cieľom vyčerpávajúco obsiahnuť všetky problémy a nájsť na všetky optimálne riešenia.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Chynorany je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v Národnom rozvojovom pláne a s metodikou na vypracovanie príslušného PHSR pre obce a mestá.

1. Zámer spracovania

Hlavným zámerom spracovania programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je vízia progresívnej obce, ktorej hlavným cieľom je v čo najväčšej miere uspokojovať potreby občanov, umožňovať rozvoj podnikateľských aktivít a cestovného ruchu na území mesta a v čo najväčšej miere využívať výhodnú geografickú polohu za podmienok trvalo udržateľného rozvoja.

Zámer spracovania PHSR	
Názov dokumentu	<ul style="list-style-type: none">• Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Chynorany na roky 2016-2024
Forma spracovania	<ul style="list-style-type: none">• pracovníkmi samosprávy,• s pomocou externých pracovníkov
Riadenie procesu spracovania	<ul style="list-style-type: none">• proces spracovania PHSR bol riadený externým pracovníkom• obec si vytýkala členov pracovnej skupiny, ktorá bola zložená z poslancov OZ a zamestnancov OcÚ• do procesu spracovania PHSR bola zapojená škola a školské zariadenia, miestni podnikatelia, spoločenské organizácie a športové kluby• verejnosť obce bola informovaná prostredníctvom miestneho rozhlasu, prostredníctvom informačných tabúl• Členovia pracovnej skupiny sa pravidelne zúčastňovali koordinačných stretnutí, kde boli poskytované informácie k realizácii postupných krokov prípravy PHSR• Dotazníkový prieskum – občania, škola, podnikatelia.• Anketa na verejnom stretnutí s občanmi• Verejné stretnutie s občanmi
Obdobie spracovania	<ul style="list-style-type: none">• obdobie spracovania: máj/2014 – december/2015
Financovanie spracovania	<ul style="list-style-type: none">• náklady na samotné spracovanie PHSR sú hradené z rozpočtu obce

Zdroj: Vlastné spracovanie

2. Harmonogram spracovania PHSR

Harmonogram spracovania PHSR 2014												
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Harmonogram spracovania PHSR 2015												
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Samotná práca na spracovaní dokumentu začala ešte v roku 2014. Po zistení, že je pripravovaná novelizácia Zákon č. 539/2008 Z. z. o regionálnom rozvoji a po získaní informácií, že v zmysle predmetnej novelizácie bude k dispozícii nová metodika na spracovanie PHSR, boli práce na dokumente prerušené a pokračovali až po nadobudnutí platnosti zákona a po zverejnení novej metodiky, teda v roku 2015.

3. Východiskové koncepčné dokumenty:

Národná úroveň:

- Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky.
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 v znení KURS 2011.
- Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020.

- Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a program SR na roky 2014 – 2020
- Operačné programy pre programové obdobie 2014 – 2020.

Úroveň samosprávneho kraja:

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trenčianskeho samosprávneho kraja 2012 – 2018.
- Územný plán regiónu Trenčianskeho kraja.

Úroveň miestnej samosprávy:

- Územný plán obce Chynorany bol schválený 31.8.2004, prvé zmeny a doplnky č. 1 dňa 25.11.2015.
- PHSR bol schválený na roky 2005 – 2015.
- Register obnovennej evidencie pozemkov bol schválený v roku 2012
- Program odpadového hospodárstva obce Chynorany

Metódy zapojenia verejnosti do prípravy PHSR

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály			
Verejné informačné tabule	áno		
Plagáty	áno		
Využitie existujúcich médií			
Účasť na miestnych aktivitách a podujatiach	áno	áno	áno
Zverejňovanie informácií v miestnej tlači	áno		
Stretnutia	áno		
Relácie v obecnom rozhlase	áno		
webstránka	áno		
Stretnutia			
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi	áno	áno	áno
Koordinačné stretnutia	áno	áno	áno
Verejné stretnutia	áno	áno	áno
Návšteva v dotknutom území	áno	áno	áno
Brainstormingové stretnutia s verejnosťou	áno	áno	áno
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre záujmové skupiny	áno	áno	áno
Dotazník pre širokú verejnosť	áno	áno	áno
Poradné skupiny			
Pracovné skupiny	áno	áno	áno

Zdroj: vlastné spracovanie

Ex – post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

Minulé investície	Obdobie	Rozpočet v €	Zdroj financovania
Opravy OcÚ zvnútra	2011	69 595,06 €	10 000 MF SR + VZ
Vybudovanie novej triedy v MŠ pre 12 detí	2012	7 985,41 €	VZ
Rekonštrukcia sociálnych zariadení v Domove dôchodcov	2012	24 473,61 €	VZ
Vybudovanie novej banketky v Katolíckom dome	2012	9 612,35 €	VZ
Výmena okien a dverí na Kultúrnom dome V. Beniaka	2012	8 327,00 €	VZ
Oprava strechy nad hospodárskou časťou, nové okná a dvere na celej MŠ	2013	26 045,55 €	VZ
Pokračovanie rekonštrukcie sociálnych zariadení na druhom poschodí v DD	2013	19 311,98 €	VZ
Výmena okien, dverí, vnútorné vybavenie jedálne a kuchyne	2013	5 810,00 €	VZ
Rekonštrukcia strechy od ul. Bernolákova – I. etapa budova starého MNV	2014	28 625,71 €	VZ
Výmena všetkých okien a dverí, celotiesniace žalúzie, vymaľovanie priestorov v školskom klube detí	2014	9 377,60 €	VZ
Stavebná časť ČOV	2014	54 585,95 €	50 000,00 EF + VZ
Plynová prípojka a vykurovacie telesá na požiarnej zbrojnici	2014	5 764,30 €	VZ
Výmena vnútorných okien, nového informačného systému pre zabezpečenie kontroly výdaja stravy s čipovými kľúčenkami	2014	5 627,29 €	VZ
20 ks elektrických polohovateľných postelí do Domova dôchodcov	2014	23 997,60 €	12 000,00 MPSVaR SR + VZ
Oprava vonkajších schodov a zábradlí na Katolíckom dome	2014	1 766,09 €	VZ
Nové sociálne zariadenia a nové vnútorné schody na EŠU	2014	2 516,09 €	VZ
Havarijný stav strechy nad triedou malých detí v MŠ	2015	5 243,60 €	VZ
Rekonštrukcia strechy bývalého MNV od ul. V. Beniaka II. etapa	2015	14 361,29 €	VZ
Rekonštrukcia strechy a vybudovanie prístrešku na požiarnej zbrojnici	2015	17 908,12 €	VZ
Pokračovanie v stavebných prácach na ČOV	2015	96 168,41 €	46 000,00 EF + VZ
Výmena starých okien a dverí, nové vnútorné schody, nový hlavný vstup na Katolíckom dome	2015	15 365,45 €	VZ
Opravy obecných ciest	2012-2015	293 790,00 €	VZ
Výstavba nových chodníkov na ul. Cintorínska, Školská, Bernolákova, Továrenská, Bošianska cesta a rekonštrukcia chodníka na Námestí hrdinov	2013-2014	119 258,00	VZ
Nové verejné LED osvetlenie celej obce	2015	232 770,31 €	222 000,00 MH SR + VZ

Zdroj: Obecný úrad Chynorany, 2015

Vysvetlivky:

MF SR – Ministerstvo financií Slovenskej republiky

MPSVaR SR - Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

MH SR - Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

EF - Environmentálny fond

VZ - Vlastné zdroje

4 Analytická časť

4.1. Analýza vnútorného prostredia

4.1.1. História

Obec Chynorany má bohaté dejiny a zaujímavú minulosť. Z rôznych hodnoverných prameňov zisťujeme, že od existencie prvej osady Chynorian ubehlo takmer deväť storočí. Počas tohoto dlhého obdobia sa osady a obce zakladali chronologicky a vyvíjali sa, každá z nich svojráznym spôsobom. Ani naša obec nebola výnimkou. Od svojho založenia prešla ťažkými a pohnutými obdobiami. Trpké a smutné udalosti, ktoré sa tu odohrali v minulých storočiach sú toho živými svedkami. Dobrému a roduvernému Slovákov nemôže byť nič svätejšie ako rodný kraj. Vážme si ho teda tak, ako nám to odkázal chynoriansky rodák, básnik V. Beniak: "Ani hrdza ich nezožerie ani mráz, zima krutá neroztrhá čo viažu Ťa sem, neroztrhá tie putá. A kebys vzlie ...

Úsvit dejín

Z dávnovekých udalostí odohrávajúcich sa na slovenskom území máme dnes, už vďaka intenzívnym archeologickým výskumom, veľa dokumentárnych nálezov, pamiatok o našich predkoch i o tom, ako tu žili, pracovali a umierali. Usadenie našich predkov v katastri obce je preto iba zákonitým pokračovaním postupného a kompaktného osídľovania slovenského regiónu v rámci Karpatskej kotliny, ktorá bola obývaná pračlovekom už v hĺbinách praveku. Hoci z katastra obce sa dosiaľ nezistili archeologické pamiatky z obdobia neolitu /6000 - 2900 pred Kristom/, v blízkom okolí sa objavili viaceré keramické nálezy, ktorých význam prekračuje nielen hranice karpatskej oblasti, ale aj Slovenska. Ku skvostom starého umenia sa radia i pamiatky kultúry v oblasti Brodzany - Nitra.

Pomenovanie

Na základe porovnávajúcich štúdií s inými slovanskými jazykmi je zrejmé, že od koreňa chyn, chynút', sa vytvorilo slovo chynor, znamenajúce miesto, ktoré sa klonilo, zvažovalo, morilo do močaristého terénu. V roku 1387 mala usadlosť názov Herenen, v roku 1390 Henyeren a v roku 1773 sa volala Chinoran. V dobe silnej maďarizácie (v r. 1910) sa nazývala Kinorány. Z uvedeného vyplýva, že ide o prebratie pôvodného slovanského sídelného názvu Chrenjane (množné číslo). V jeho koreni sa odráža slovanské slovo chreň používané aj ako osobné meno. V maďarčine prebehol vývoj Herenyen - Henyeren, v slovenčine zasa vzniklo z maďarského Henyeren - Chynorany. Obe vysvetlenia majú svojich zástancov i odporcov.

Majitelia

Vo včasnom stredoveku patrila takmer všetka pôda kráľovi. Postupom času sa začalo Kráľovské patrimonium drobiť rozdávaním kráľovských majetkov cirkevným inštitúciám a najmä šľachte. V polovici 13. storočia (r. 1243) boli majiteľmi obce šľachtici Dona, Vacík, Dubák a Tibo -

dar kráľa Bela IV. Nevedno však, či išlo o bratov, ani či spomínaný majetok vlastnili už ich predkovia. V r. 1321 po smrti Matúša Čáka sa znovu stávajú kráľovským majetkom. V r. 1387 daroval "na večné časy" kráľ Žigmund dedinu magistrovi Petrovi, ktorý bol synom Tomáša zo Stráži, a ktorý už vlastnil aj blízke Nedanovce a Krásno. No už o rok vydal ten istý kráľ ďalšiu darovaciu listinu, ktorou udelil kráľovskú dedinu šľachticom Jánovi, synovi Dominika a Ladislavovi, synovi Kokoša z Pastuchova. V priebehu krátkej doby zmenila obec viacerých majiteľov až v r. 1395 sa na dlhý čas stala majetkom ostrihomského arcibiskupstva. ...

Vývin

Obec od svojho vzniku prešla búrlivým vývojom vrátane tatárskych a tureckých nájazdov s následným plienením ako i presúvaním sa z pôvodného osídlenia v lokalite Dubové do terajšej oblasti. V r. 1531 stoliční úradníci zaznamenali existenciu 33 poddaných usadlostí schopných platiť dane, 6 usadlostí bolo opustených. No už v r. 1598 sa v súpise domov uvádza 62 obývaných domov. Pre porovnanie: susedné mestečko Žabokreky malo vtedy iba 50 domov. V r. 1720 pri celokrajinskom sčítaní obyvateľstva platiaceho dane (iba kategória sedliakov-gazdov) zaznamenali 61 sedliackych domácností, ktorým patrili role v rozsahu 363 bratislavských meríc, čo bolo asi 76 ha a lúky na 145 koscov. Ani v budúcnosti sa roľnícky charakter dediny nezmenil. Až v druhej polovici 19. stor. sa v obci začali uplatňovať i všetky druhy remesiel, najmä murárske, tesárske, stolárske, debnárske, kotlárske, kováčske, krajčírsk, obuvnícke a ďalšie. Za cisára Jozefa II. sa v r. 1784 - 87 uskutočnilo v Uhorsku prv ...

Prelom 18. a 19. storočia

Veľmi podrobný popis Chynorian zostavili hospodárski úradníci ostrihomského arcibiskupa Jozefa Baťániho v roku 1800. Sú v ňom zaznamenané nielen hospodárske a náboženské, ale aj sociálne i kultúrne pomery v obci. O polohe Chynorian sa tu konštatuje, že ležia na mierne zvýšenej rovine a od Nadlic ich delí staré koryto potoka Hydiny a od Veľkých Ostratíc terajší tok Hydiny. Hranice chotára susedné obce rešpektujú. Chynorianske polia sú veľmi úrodné a oráčiny patria do 1. a 2. akostnej triedy. Hnoj sa používa veľmi málo, no i napriek tomu dosahujú veľmi dobrú úrodu. V chotári sa nenachádzajú žiadne vinice ani kopanice. Vlastných lesov má obec málo a sedliaci drevo z nich vyvážajú podľa veľkosti svojich usadlostí. Zo severovýchodu občas zaplavuje chotár rieka Nitra.

4.1.2. Geografické hľadisko

Kataster obce Chynorany sa rozprestiera na širokej nive riek Nitry a Bebravy, v strednej časti Nitrianskej sprašovej pahorkatiny, ktorá severným a severovýchodným smerom k obciam Nadlice a Žabokreky prechádza do miernej pahorkatiny. Nitrianska sprašová pahorkatina tu predstavuje najsevernejší výbežok Podunajskej nížiny medzi Tríbečskými vrchmi a Považským Inovcom. Obec

leží na rozhraní dolnej a hornej Nitrianskej doliny, ktorá je oddelená sútokom rieky Bebravy. Roviny vytvárajú úzke pásy pozdĺž rieky Nitry a Bebravy a sú zložené z poriečnych nív a terás. Predstavujú pomerne jednotvárne ploché územie s plytkejšími depresiami pozdĺž korýt a ramien meandrujúcich riek.

Relatívne malé rozdiely v nadmorskej výške v katastri obce od 173 m n. m., do 188 m n. m., ako i vhodné prírodné podmienky umožňujú priaznivý rozvoj poľnohospodárskej výroby. Sídlný útvar sa zaraďuje do kukurično – jačmenárskej produkčnej oblasti. V katastri prevládajú hlavne nivné a lužné pôdy. Pôdy sa zaraďujú medzi hnedozemné teplé s prírodným stanovišťom HMt 1. Intravilán obce je výškovo členený v rozpätí od 175 m n. m., do 188 m n. m. Nadmorská výška v strede obce je 178 m n. m. Celkový denivelizačný spád terénu je v juhozápadnom smere – v smere toku rieky Nitry a Bebravy.

Územie obce tvoria dve geomorfologicky rozdielne časti: terasa rieky Nitry a aluviálna niva riek Nitry a Bebravy. Severná – staršia časť obce, situovaná nad železnicou, je postavená na terase rieky Nitry, južná – novšia časť, tzv. „Primasske“, situovaná pod železnicou, je postavená na aluviálnej nive. Rozdiel v nadmorskej výške medzi týmito časťami predstavuje relatívne 4 m n. m.

4.1.3 Prírodné zdroje

4.1.3.1 Klimatické pomery

Oblasť zasahuje do všetkých podnebných oblastí, ale asi najviac tu prevláda mierne teplá oblasť. V okolí severného výbežku Podunajskej pahorkatiny sa vyskytuje teplá oblasť a v pohoriach prevláda chladná oblasť. Priemerné ročné teploty zase možno rozdeliť do troch skupín. V okolí riek je priemerná teplota 9 - 10°C, zato v oblastiach situovaných ďalej od riek je priemerná ročná teplota už len 7 - 8°C. V pohoriach sa teplota pohybuje od 4 - 7 °C. Zrážky, ktoré padnú na túto oblasť Slovenska sú taktiež rôzne. Na brehy riek padne menej zrážok, teda 700 - 800 mm ako na pohoria, kde padne ročne priemerne 800 – 1200 mm vody v podobe zrážok. Atmosférické zrážky môžu byť v kvapalnom alebo tuhom stave, padajúce v podobe dažďa, snehu, krúp, niekedy sa tiež za zrážky považujú produkty kondenzácie vodných pár, ktoré sa vytvárajú bezprostredne na povrchu zeme ako napr. rosa, námraza, inovať, ľadové ihličky či poľadovica.

Smer a rýchlosť vetra je v sledovanej oblasti podmienená reliéfom krajiny. Prevláda prúdenie v smere dolín. V doline rieky Nitra prevláda najmä severovýchodné a juhozápadné prúdenie. Na svahoch pahorkatinnej a vrchovinovej časti sa uplatňuje miestna cirkulácia ovzdušia. V oblasti sa často prejavuje bezvetrie alebo veľmi slabá veternosť s priemernými rýchlosťami do 1 m.s-1 (30 - 40 %), ktorá sa najviac podieľa na zhoršenom rozptyle znečisťujúcich prímiesí v ovzduší. Slabý vietor s priemernými rýchlosťami 1 - 2 m.s-1 sa vyskytuje v priemere v cca. 40 %, mierny vietor s

rýchlosťami 3 - 5 m.s⁻¹ v priemere v cca. 20 %. A čerstvý až silný vietor o priemerných rýchlostiach 6 m/s a viac v priemere v 6 %. Najväčšia veternosť je pozorovaná najmä v mesiacoch marec a apríl a najmenšia v júli a v auguste.

4.1.3.2 Geomorfologické a geologické charakteristiky

Riešené územie obce Chynorany je v zmysle zákona č. 50/76 Zb. v znení neskorších predpisov a súvisiacich vyhlášok vymedzené hranicami katastrálneho územia, ktoré sú totožné s administratívnosprávnymi hranicami obce. Katastrálna hranica má dĺžku cca 18,6 km. Celková výmera katastrálneho územia obce je 1035,1264 ha.

Katastrálne územie obce sa rozprestiera na pravom brehu rieky Nitry, len malá časť na ľavom brehu (lokality „Krásno“ v juhovýchodnej časti, „Kriačiny“ v južnej časti a „Ladziny“ v juhozápadnej časti). Spojenie týchto dvoch územných častí je zabezpečené mostom cez rieku Nitru. Kataster je tvorený v južnej časti zastavaným územím, s malými enklávami lesného porastu pri rieke Nitre. Od zastavaného územia na západ, východ a sever sa rozprestiera intenzívne obrábaná poľnohospodárska pôda. V juhozápadnej časti katastrálneho územia až po kataster obce Bošany. V severozápadnej časti katastrálneho územia sa nachádza prírodná rezervácia Chynoriansky lúh, ktorá bola vyhlásená v roku 1981 je zaradená do 5. stupňa ochrany. Prírodná rezervácia má severojužný, nepravidelný obdĺžnikový tvar o rozlohe 46,2592 ha. Predmetom ochrany je posledný najsevernejšie situovaný kompaktnější zvyšok tvrdého lužného lesa, pôvodne súvislých dubovo – brestovo – jaseňových lužných lesov na západnom Slovensku.

Kataster aj zastavané územie obce je rozdelené líniovými prvkami – železničnou traťou č. 140 Nitra – Prievidza, prechádzajúcou územím v smere západ – východ na dve časti severnú a južnú, železničnou traťou č. 143 Chynorany – Bánovce nad Bebravou v smere sever – juh na západnú a východnú časť.

Severná hranica katastrálneho územia obce je vedená pozdĺž potoka Hydina, západná pozdĺž potoka Dendeš a Rybianskeho a južná hranica je sčasti vedená stredom koryta rieky Nitry. Východná hranica katastra obce malým úsekom k obci Žabokreky nad Nitrou.

Katastrálne územie obce Chynorany je administratívne ohraničené:

- Zo západu krajskou hranicou medzi Nitrianskym a Trenčianskym krajom, ktorá je súčasne aj okresnou hranicou medzi okresmi Topoľčany a Partizánske a katastrálnou hranicou obce Rajčany,
- Zo severozápadu katastrálnym územím obce Nadlice,
- Zo severu katastrálnym územím obce Ostratice,
- Zo severovýchodu katastrálnym územím obce Žabokreky nad Nitrou,

- Z východu katastrálnym územím obce Brodzany,
- Z juhovýchodu katastrálnym územím obcí Nedanovce a Krásno
- Z juhu katastrálnym územím obce Bošany.

4.1.3.3 Pôdny fond a jeho využitie

V katastrálnom území obce Chynorany sa nachádza prírodná rezervácia Chynoranský luh s 5. stupňom ochrany, vyhlásená v roku 1981 s ochranným pásmom 100 m (smerom von od hranice rezervácie), stanoveným podľa zákona 287/1994 Z. z. V krajine tvorí Chynoranský luh otvorený biotop reprezentatívneho spoločenstva tvrdého luhu, ktorý je obklopený intenzívne využívanou ornou pôdou. V hornonitrianskej kotline tvorí významný krajíniový prvok.

Prvky územného systému ekologickej stability

- Regionálne biocentrum – prírodná rezervácia Chynoranský luh, posledné zvyšky lužného lesa Hornej Nitry s významnou krajinnou funkciou – jediná plocha lesa v riešenom území.
- Regionálny biokoridor – rieka Nitra, ktorá preteká v južnej časti katastrálneho územia. Okolo brehov nie je súvislý pás brehovej zelene, koryto je regulované, voda je znečistená. Hodnotnejšie časti biokoridoru sú v miestach mŕtvych ramien, kde sa vyskytujú plochy nelesnej stromovej a krovitej vegetácie s drevinovým zložením vŕbovo – topoľových lužných lesov s prímiesou jelše a jaseňa.

Pol'nohospodárska pôda

Veľkú časť riešeného katastrálneho územia zaberá poľnohospodársky pôdny fond tvorený ornou pôdou BPEJ 0106002 a 0102002 – 2. triedy, 0145002 – 3. triedy, 0107003 a 045202 – 4. triedy, 0104004 a 0106042 – 5. triedy a 0113004 – 6. triedy.

Funkcie obce saturované v záujmovom území

V záujmovom území obce sú saturované nasledovné funkcie:

- Poľnohospodárskej výroby – severne od zastavaného územia obce sa nachádza areál poľnohospodárskeho družstva, ktoré intenzívne obhospodaruje väčšinu poľnohospodárskej pôdy v katastrálnom území obce aj v okolitých vidieckych sídlach,
- Rekreačné – pri rieke Nitre, v južnej časti katastrálneho územia, sa nachádzajú čiastočné využité rekreačné možnosti územia (strelnica, Chynoranský mlyn, cyklistická trasa po hrádze rieky Nitry),

- Dopravy – cez katastrálne územie je vedená štátna cesta I/64 Topoľčany – Chynorany – Partizánske, železničné trate č. M. 140 a Z. 143,
- Technického vybavenia – cez katastrálne územie sú vedené vyššie rády sietí technickej infraštruktúry (vodovodu – prívod vody z Brodzian ϕ 400 a Ponitrianskeho skupinového vodovodu ϕ 110, vysokotlakového plynu – MS 300 VTL, elektrickej energie – VN 22 kV č. 239 a 262, kanalizácie výtlak priemyselného odpadu do rieky Nitry DN 100 z ČOV priemyslu a výtlak vyčistených odpadových vôd z ČOV do rieky Bebravy),

Pôda

V katastri sa nachádzajú pôdy hnedozemné na sprašiach, ktoré sú stredne ťažké až ľahké, mierne náchylné k veternej erózii. V mape stresových faktorov sú vyznačené plochy s potenciálnym ohrozením eróziou. V riešenom území je miestami vysoká hladina podzemnej vody. V týchto častiach hrozí skôr podmáčanie a to hlavne na type pôd fluvizeme typické, glejové alebo pelické s veľmi vysokým obsahom ílovitých častíc.

Z hľadiska ochrany pôd navrhujeme:

- zhodnotiť potenciál v súčasnosti zastavaného územia obce
- objektivitovať zábery PPF v súlade so stratégiou zachovať pôdny fond ako krajínovotvorný prvok.

Celková výmera poľnohospodárskej pôdy v katastrálnom území obce Chynorany je 783,6991 ha, z toho:

- Záhrady 40,1935 ha
- Orná pôda 739,7942 ha
- TTP 3,7114 ha

Orná pôda, záhrady, trvalé trávne porasty, osobitne chránené pôdy, kontaminované pôdy

Orná pôda sa rozprestiera na všetky svetové strany od zastavaného územia. Orná pôda, ktorá sa nachádza severozápadne od zastavaného územia obce, má vybudovaný systém závlah a odvodnení. Veternou eróziou je ohrozená pôda v severovýchodnej časti katastra.

V riešenom území prevládajú tieto pôdne typy:

- fluvizeme (nivné pôdy) na karbonátových a nekarbonátových sedimentoch
- hnedozeme a hnedozeme ilimerizované na sprašových hlinách a iných substrátoch.

Záhrady sa vyskytujú v hraniciach zastavaného územia obce, pri rodinných domoch a využívajú sa na pestovanie zeleniny a ovocných stromov. Charakter záhrad je hospodársky,

predzáhradky sú okrasné. Trvalé trávne porasty sa nachádzajú iba v malých enklávach okolo vodných tokov, hlavne pri rieke Nitre.

Hospodárske a ochranné lesy, lesy osobitného určenia

Lesné porasty sú súkromné a v správe LZ Partizánske a sú súčasťou LHC Partizánske. Sú to lesné porasty Chynorianskeho luhu, zaradené medzi lesy osobitného určenia s funkciou ochrannou. Sú súčasťou prírodnej rezervácie Chynoranský luh. Celková výmera lesných porastov je 46,2592 ha.

Drevinná skladba lesov je nasledovná:

- 80% jaseň úzkolistý
- 20% jaseň štíhly
- Vrtúsené dub letný, hrab obyčajný, javor poľný a brest väzový.

Tabuľka 1: Výmera katastrálneho územia obce Chynorany v ha

Kataster	Celkom	Poľnohospodárska pôda (ha)			Nepoľnohospodárska pôda (ha)				
		Orná pôda	TTP	Spolu	Lesy	Vodné plochy	Zastavané plochy	Ostatná pôda	Spolu
Obec Chynorany	1 035	739,79	3,71	743,5	46,26	0	205,05	40,19	219,5

Zdroj: Obec Chynorany, 2014

4.1.3.4 Voda

Voda podzemná aj povrchová je znečisťovaná najmä čiastočne vybudovanou kanalizáciou. Čistička odpadových vôd je vybudovaná pri potoku Dendeš.

Znečistenie vodných tokov:

Rieka Nitra z hľadiska látkového znečistenia na BSK5 patrí do IV. – V. triedy čistoty. Znečistenie toku Dendeš nebolo zisťované.

Z hľadiska ochrany podzemných a povrchových vôd navrhujeme:

- dobudovať v obci kanalizáciu a napojiť ju na ČOV

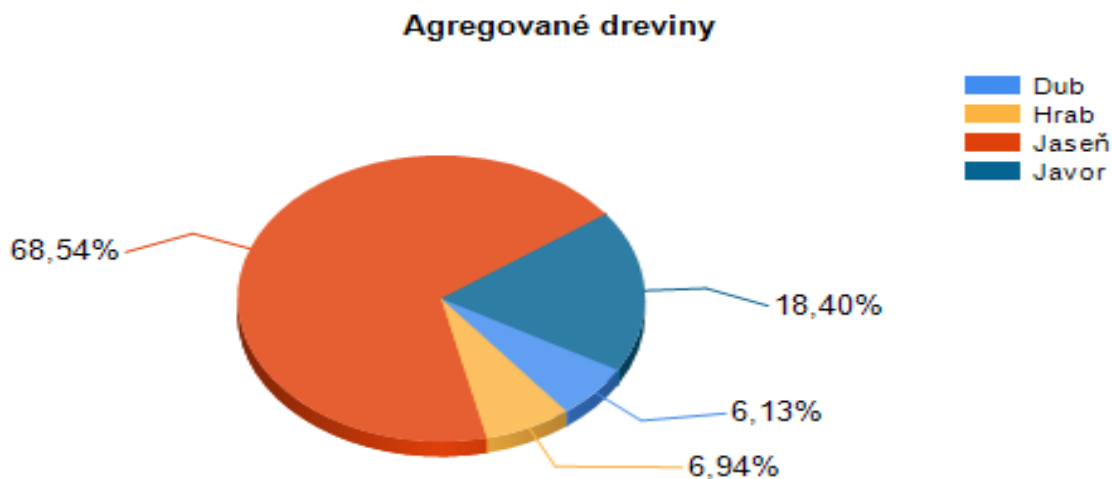
Vyčistiť všetky vodné toky

Zabezpečiť ochranu pred povodňami a dbať pritom na ochranu prírody

Obec Chynorany má vybudovaný obecný verejný vodovod pitnej vody. Zásobovanie pitnou vodou sa v súčasnosti realizuje z dvoch zdrojov, pretože z jedného zdroja by nebola pokrytá požadovaná potreba vody.

4.1.3.5 Lesy

Lesné porasty sú súkromné v správe LZ Partizánske a sú súčasťou LHC Partizánske. Sú to lesné porasty Chynorianskeho luhu zaradené medzi lesy osobitného určenia s funkciou ochrannou. Sú súčasťou vyhlásenej prírodnej rezervácie Chynoriansky luh. Celková výmera lesných porastov je 46,26 ha.

Drevina	Výmera v ha	Percento
Dub	2,83	6,13 %
Hrab	3,21	6,94 %
Jaseň	31,70	68,54 %
Javor	8,51	18,40 %
Spolu	46,26	100,00 %

Zdroj: Národné lesnícke centrum Zvolen, 2015

Biotopy

Najvýznamnejšou geofondovou plochou fauny a flóry v riešenom území je prírodná rezervácia Chynoriansky luh. Tvorený je súvislým dubovo – brestovo – jaseňovým lužným lesom patriacim do skupiny lesných typov Ulmetro- Fraxinetum carpineum – brestová jasenina s hrabom a lesného typu cesnaková brestová jasenina s hrabom. Lužný les so zvyškami povodňových ramien je jedným z mála útočísk umožňujúcich prežitie viacerých rastlín a živočíchov. V území PR sa zachovalo 38 druhov drevín, z toho 22 stromových, 14 krovinových a 2 popínavé. Prevláda jaseň úzkolistý, dub letný, miestami je hojnejšie premiešaný jaseň štíhly, hrab obyčajný a javor poľný. Najviac ohrozenou drvinou je brest väzový. V podraсте lesa sa vyskytuje hloch jednozemenný a čremcha obyčajná. Okolie lesa zahusťuje slivka trnková, zob vtáci, baza čierna, svib, reštlík a šípka. Na jar v bylinnom podraсте prevláda aromatický cesnak medvedí. Významné postavenie v ekosystéme lužného lesa majú mikroskopické huby, hmyz, rovnokrídľovce, mäkkýše,

obojživelníky, vtáky, drobné hlodavce, a cicavce (napr. liška, srnec, zajac, jež, plch a kuna). Na území PR sú všetky chránené.

Ekologické a ochranné hodnoty prírodnej rezervácie sú dané druhovou diverzitou bioty a charakterom spoločenstva tvrdého luhu, ktorý na danej lokalite je najsevernejšie položeným geosystémom tohto druhu v oblasti západného Slovenska. Preto existujú jednoznačné dôvody na jeho revitalizáciu, následnú priebežnú ochranu a prírodno – ochranný manažment. Potrebné je predovšetkým monitorovanie súčasných procesov prebiehajúcich v rastlinných a živočíšnych spoločenstvách a tiež monitorovanie zmien abiotického prostredia, najmä dynamiky hladiny podzemnej vody.

Faktory pozitívne ovplyvňujúce životné prostredie

Medzi pozitívne faktory životného prostredia zaraďujeme :

- návrh systému biocentier a biokoridorov v katastrálnom území obce:

- Regionálne biocentrum – Chynoranský luh, zvyšok pôvodného lužného lesa na území okresu a najsevernejšie situovaný lužný les západného Slovenska
- Regionálny biokoridor - rieka Nitra, hodnotnejšie časti biokoridoru sú v miestach mŕtvych ramien, kde sa vyskytujú plochy nelesnej stromovej a krovinej vegetácie s drevinovým zložením vrbovotopľových lužných lesov s prímiesou jelše a jaseňa
- Miestny biokoridor – potok Dendeš – prechádza okrajom riešeného územia a pri prechode do katastra Rajčany sa premenováva na Rybiarsky potok a spája regionálne biocentrum Chynoranský luh s miestnym biokoridorom pri toku rieky Bebravy.

4.1.3.6 Nerastné suroviny

Katastrálne územie obce Chynorany nedisponuje potenciálom nerastných surovín

4.1.3.7 Chránené územia

Chynoriansky luh. Na rozlohe 44,25 ha je tu od roku 1981 chránený jediný zbytok pôvodného lužného lesa hornej a strednej Nitry, s typickým charakterom tvrdého luhu skupiny lesných typov brestových jasenín s hrabom. Významný biotop rastlínstva, živočíšstva a vtáctva lužného lesa. Územie nachádzajúce sa už podľa názvu v katastri obce Chynorany je najviac navštevované začiatkom mája, keď je celá jeho plocha pokrytá kvetmi cesnaku medvedieho.

Tvorí dôležitý biotop v rámci rastlín a živočíchov - hlavne vtáctva lužných lesov.

Oblasť podlieha 4.stupňu ochrany.

Regionálne biocentrum Chynoriansky luh - prírodná rezervácia, posledné zvyšky lužného lesa Hornej Nitry s významnou krajinou funkciou.

Charakteristika: fragment tvrdého lužného lesa, aluviálne naplaveniny rieky Nitry a Bebravy.

Geobiocenologické hľadisko: suchšia séria lužných lesov, lesný typ bestová jasenina s hrabom (Ulmeto – Fraxinetum caprineum) a lesného typu cesnaková jasenina s hrabom. Zvyšok pôvodného lužného lesa na území okresu, najsevernejšie situovaný lužný les západného Slovenska.

Drevinová zložka: 22 druhov stromov, 14 druhov krovín, 2 druhy popínavých drevín.

Význam zoologický – vtáky, obojživelníky, plazy, cicavce.

Návrh v práci „Výskum a manažment mokradových ekosystémov“, Supuka, 1998, bol navrhnutý optimálny vodný režim pre Chynoriansky luh, ktorý preberáme v skratke „voda potoka Hydina by sa privádzala nepriepustným potrubím, prípadne kanálom, do obnoveného koryta Hydiny a prebytočná voda by sa druhým potrubím odvádzala do rieky Bebravy“.

Regionálny biokoridor – rieka Nitra, ktorá preteká v južnej časti katastrálneho územia. Okolo brehov nie je súvislý pás brehovej zelene, koryto je regulované, voda je znečistená. Hodnotnejšie časti biokoridoru sú v miestach mŕtvych ramien, kde sa vyskytujú plochy nelesnej stromovej a krovitej vegetácie s drevinovým zložením vŕbovo – topoľových lužných lesov s prímiesou jelše a jaseňa.

4.1.4 Demografické zdroje

4.1.4.1 Počet obyvateľov

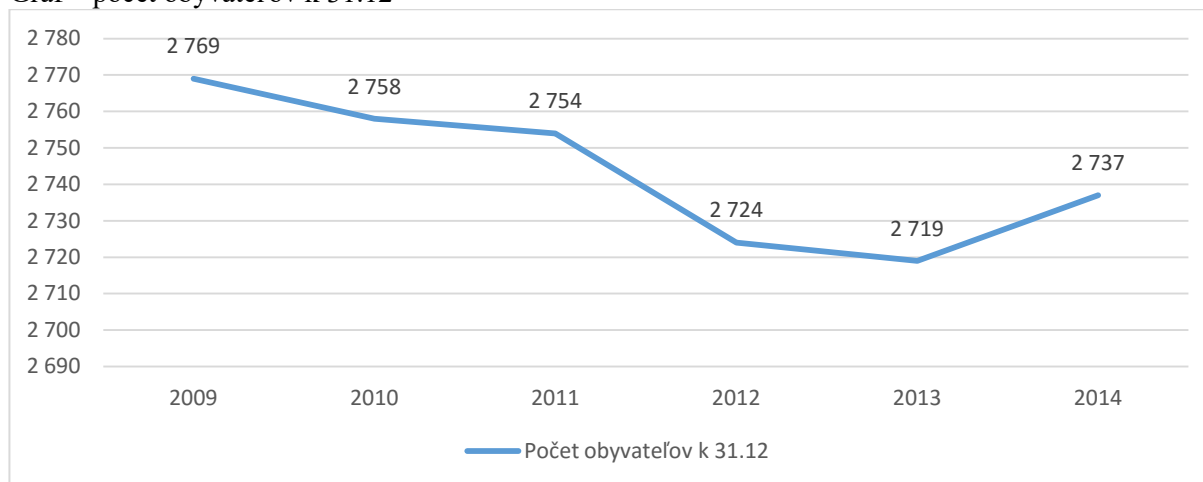
Podľa údajov Obecného úradu v Chynoranoch a podľa sčítania ľudu bolo celkom 2 722 obyvateľov.

Tabuľka – Počet obyvateľov k 31.12.

	OBYVATEĽSTVO			SPOLU
	Predproduktívne 0-14	Produktívne 15 – 62	Poproduktívne 62 +	
	Počet	Počet	Počet	
2014	401	1881	455	2 737
2013	395	1875	449	2 719
2012	394	1879	451	2 724
2011	408	1 912	434	2 754
2010	407	1 650	701	2 758
2009	404	1 673	692	2 769

Zdroj: Obecný úrad Chynorany, 2014

Graf – počet obyvateľov k 31.12

4.1.4.2 Demografické pohyby obyvateľstva

V rámci demografických trendov sme v obci Chynorany sledovali aj natalitu a mortalitu. Ako vidieť na grafe, za posledných 6 rokov išlo zväčša o prirodzený prírastok. Iba v rokoch 2010 a 2012 bol vyšší počet zomretých ako narodených jedincov. Najväčší počet narodených detí bol v roku 2009, 2010 – 31 a 32 detí. Naopak najmenej v roku 2011, 2013 a to 23 detí. Najväčšiu mortalitu obec zaznamenala v roku 2010, kedy zomrelo 35 občanov.

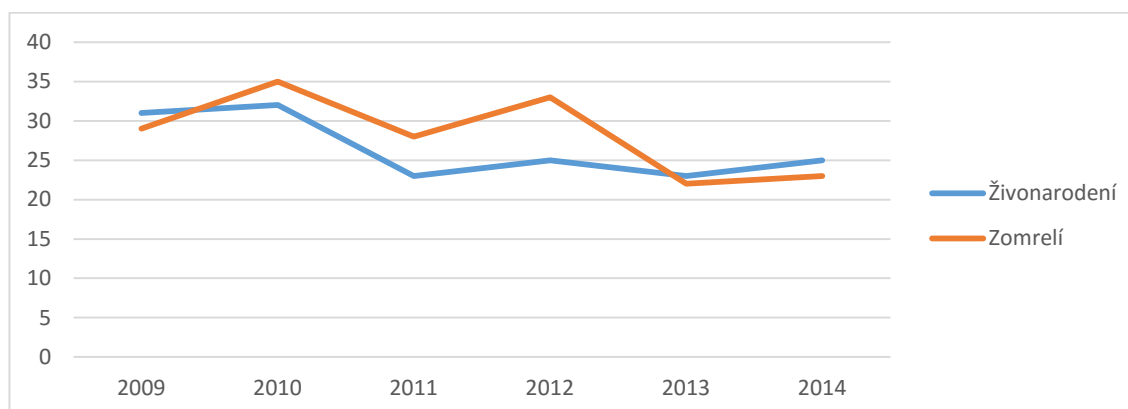
Prirodzený prírastok obce Chynorany je relatívne vyrovnaný. V posledných rokoch prevláda počet narodených nad počtom zomrelých.

Tabuľka - Natalita a mortalita

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Narodení	31	32	23	25	23	25
Zomrelí	29	35	28	33	22	23
Demografické saldo	2	-3	-5	-8	1	2

Zdroj: Obecný úrad, 2014

Graf – Natalita a mortalita

4.1.4.3 Migrácia obyvateľstva

Migračné saldo predstavuje rozdiel prisťahovaných a odsťahovaných na určitom mieste za určitý čas. Najväčší počet prisťahovaných v obci je v roku 2013, kedy sa prisťahovalo 48 jedincov. Najviac odsťahovaných bolo v roku 2014 a to 53 jedincov.

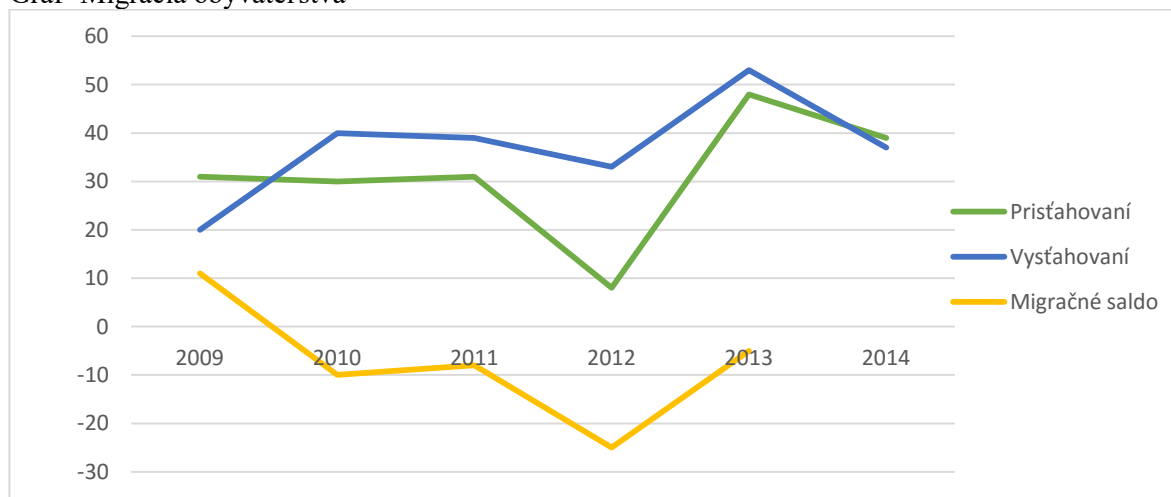
To je samozrejme podmienené aktívnym pôsobením obce pri vytváraní kvalitných podmienok pre prilákane obyvateľov v oblasti vytvárania podmienok pre novú bytovú výstavbu s prípadným vytvorením nových pracovných príležitostí.

Tabuľka - Migrácia obyvateľstva

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Prisťahovaní	31	30	31	8	48	39
Vysťahovaní	20	40	39	33	53	37
Migračné saldo	11	-10	-8	-25	-5	2

Zdroj: Obecný úrad, 2014

Graf- Migrácia obyvateľstva

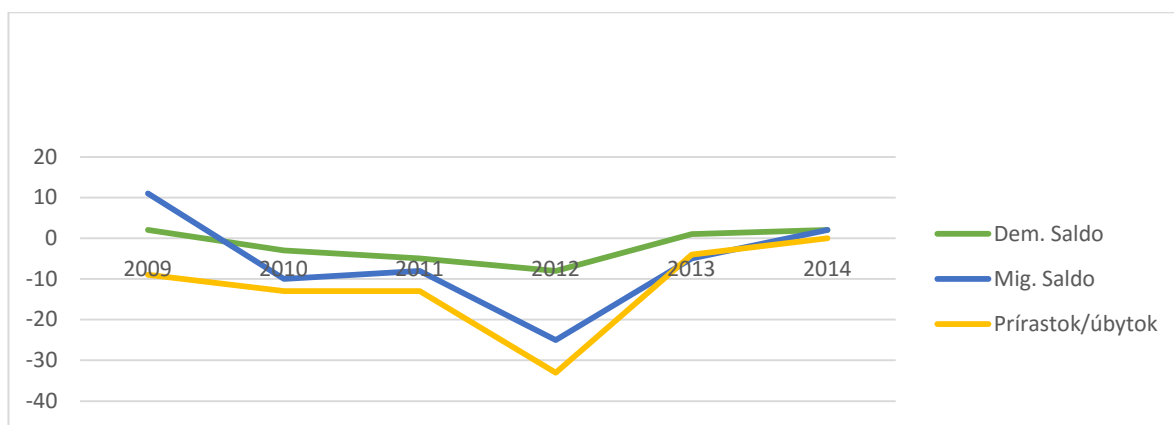

Tabuľka – Demografické a migračné saldo, celkový prírastok/úbytok

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Demografické saldo	2	-3	-5	-8	1	2
Migračné saldo	11	-10	-8	-25	-5	2
Prírastok/úbytok	-9	-13	-13	-33	-4	0

Zdroj: Obecný úrad, 2014

Graf – Demografické a migračné saldo, celkový prírastok/úbytok

4.1.4.4 Zloženie obyvateľstva podľa vierovyznania

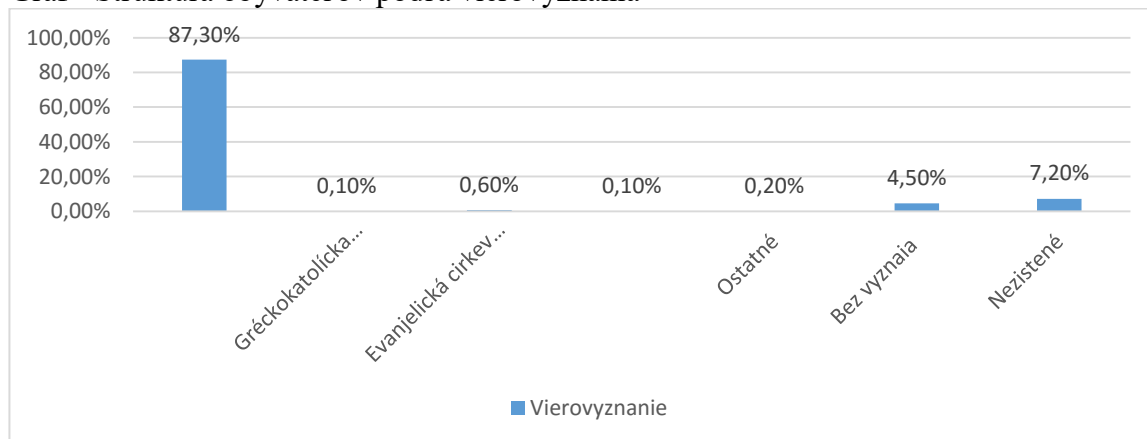
Z hľadiska náboženského vierovyznania je štruktúra obyvateľov heterogénna. Väčšina obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckej cirkvi –87,3%.

Tabuľka – Štruktúra obyvateľov podľa vierovyznania

Náboženské vyznanie /cirkev	Spolu	V %
Rímskokatolícka cirkev	2 388	87,3
Gréckokatolícka cirkev	2	0,1
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	17	0,6
Reformovaná kresťanská cirkev	0	0,00
Evanjelická cirkev metodistická	3	0,1
Cirkev československá husitská	0	0,00
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	0	0,00
Ostatné	5	0,2
Bez vyznania	124	4,5
Nezistené	198	7,2
Spolu	2 737	100

Zdroj: Obecný úrad Chynorany, 2014

Graf - Štruktúra obyvateľov podľa vierovyznania

4.1.4.5 Zloženie obyvateľstva podľa národnosti

Národnosťou sa rozumie príslušnosť osoby k národu, národnostnej menšine alebo etnickej menšine. Pre určenie národnosti nie je rozhodujúca materinská reč, ani reč, ktorú občan prevažne používa alebo lepšie ovláda, ale jeho vlastné rozhodnutie o príslušnosti k národu, národnostnej menšine alebo etnickej menšine.

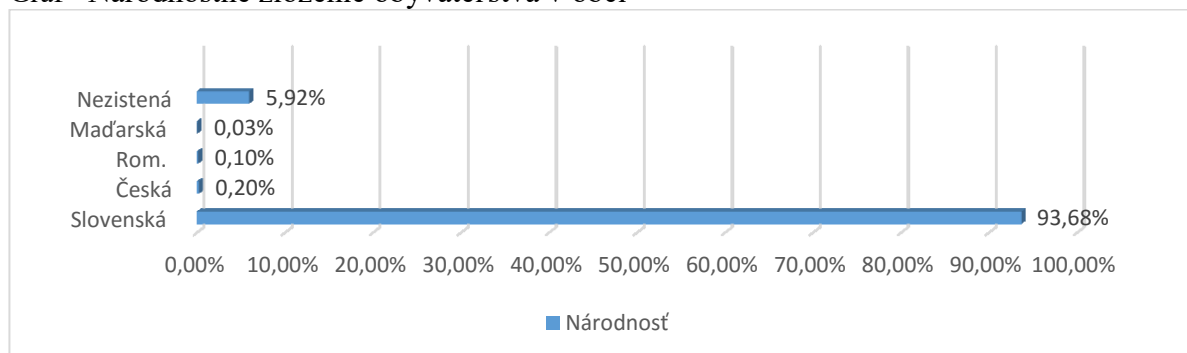
Národnostne možno považovať obec Chynorany za etnograficky vyrovnanú, nakoľko až 99,6% obyvateľstva sa hlási k slovenskej národnosti. Česká národnosť je zastúpená 0,2%.

Tabuľka: Národnostné zloženie obyvateľstva v obci

Trvale Bývajúce obyvateľstvo	Z toho národnosť										Nezist.
	Slov	Maď	Rom	Čes	Mor	Rusín	Ukraj	Nem	Pol	Chorv	
2 754	2 580	1	2	5	1	0	1	0	1	0	163
%	93,68	0,03	0,1	0,2	0,03	0,0	0,03	0,0	0,03	0,0	5,92

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2011

Graf - Národnostné zloženie obyvateľstva v obci

4.1.4.6 Zloženie obyvateľstva podľa vzdelania

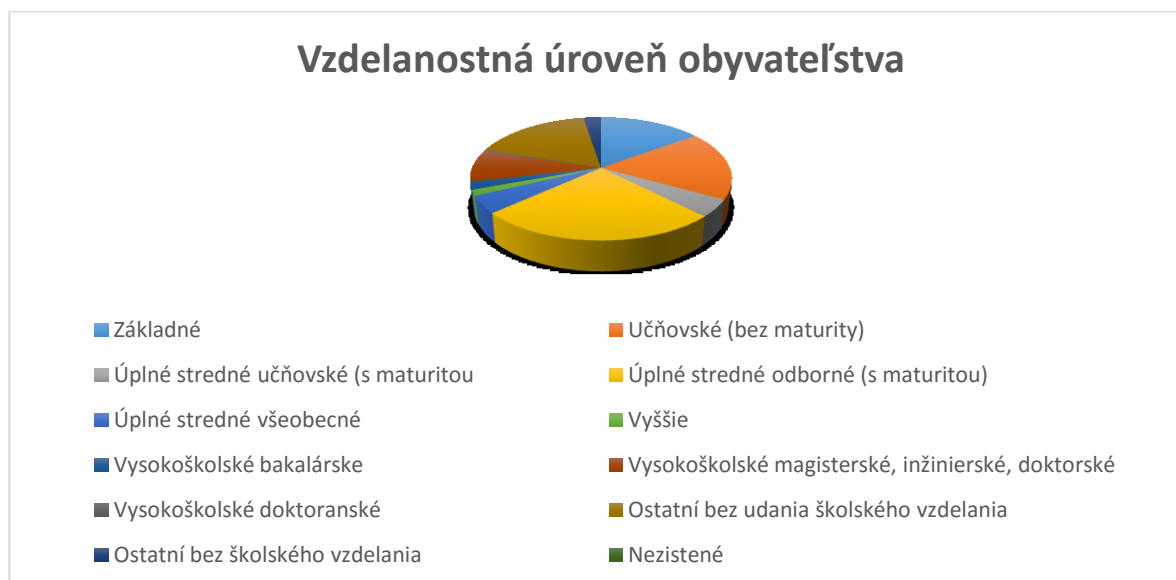
Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva má pre ďalší rozvoj obce zásadný význam. Podľa tabuľky v skladbe jednotlivých druhov vzdelania má obec Chynorany podiel obyvateľov so základným vzdelaním –14,9%, vzdelanie učňovské bez maturity má 18,2% obyvateľov obce. Úplné stredné odborné vzdelanie s maturitou má 30,2% obyvateľov obce Chynorany. Vysokoškolsky vzdelaných je 8,7% obyvateľov. Zaoštvávanie za celoslovenskou vzdelanostnou úrovňou obyvateľstva je v nemalej miere ovplyvnené skutočnosťou, že pre ľudí s vyšším školským vzdelaním nie sú vytvorené v obci pracovné príležitosti, v dôsledku čoho po ukončení štúdia odchádzajú za prácou do iných miest. Celkovo možno konštatovať, že úroveň vzdelania v obci nie je na vysokej úrovni,

pretože obyvateľstvo so základným a učňovským vzdelaním tvorí skoro 50% celkového počtu obyvateľstva.

Tabuľka - Bývajúce obyvateľstvo podľa najvyššieho skončeného stupňa školského vzdelania

Najvyšší skončený stupeň školského vzdelania	Spolu	V %
Základné	354	12,85
Učňovské (bez maturity)	430	15,61
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	107	3,88
Úplné stredné odborné (s maturitou)	609	22,11
Úplné stredné všeobecné	108	3,92
Vyššie	36	1,3
Vysokoškolské bakalárske	47	1,7
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	194	7,04
Vysokoškolské doktorandské	12	0,43
Ostatní bez školského vzdelania	411	14,92
Nezistené	446	16,19
Spolu	2 754	100

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2011

4.1.4.7 Štruktúra obyvateľstva podľa produktívnosti a ekonomickej aktivity podľa posledného sčítania obyvateľov, domov a bytov

- Počet obyvateľov k 31.12.2011 spolu 2754

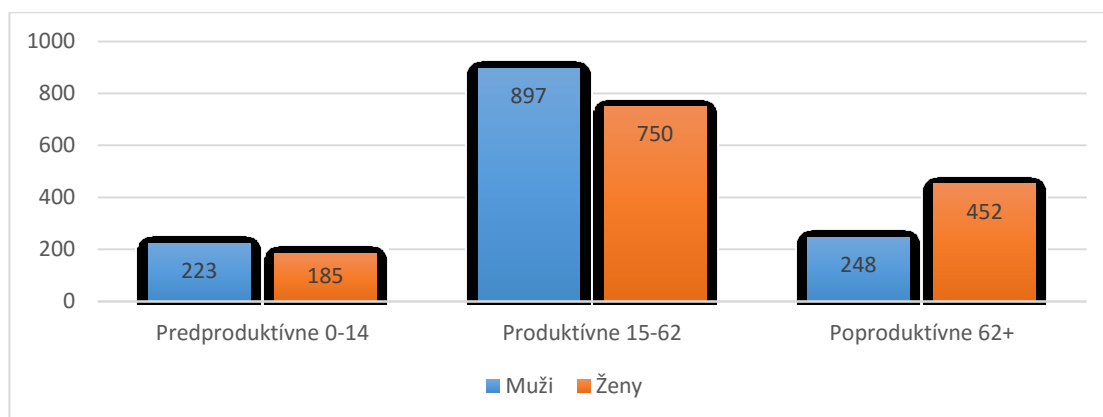
Muži 664

Ženy 681

- Predproduktívny vek (0-14)ženy -185, muži – 223, spolu 408
- Produktívny vek (15-54) ženy 750
- Produktívny vek (15-59) muži 897

- Poproduktívny vek (452+Ž, 248+M) spolu 700

Graf – Ekonomická produktivita obyvateľstva

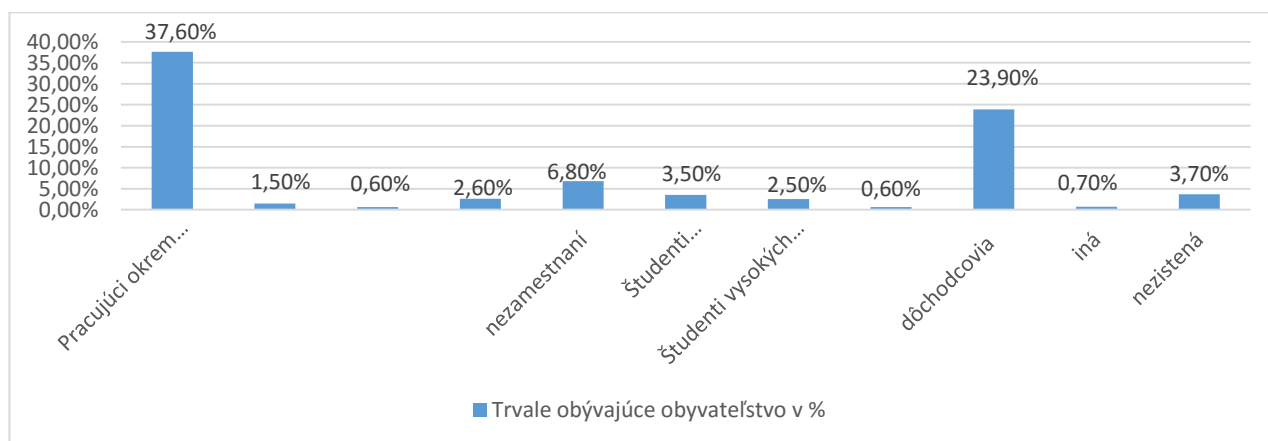
4.1.4.8 Ekonomicky aktívne obyvateľstvo

Tabuľka: ekonomicky aktívne obyvateľstvo

Trvalo bývajúce obyvateľ stvo spolu	Ekonomická aktivita											
	Pracujú ci okrem dôchod cov	Pracujú ci dôchod covia	Na maters kej dovole nke	Na rodičov skej dovole nke	nezamest naní	Študen ti stredn ých škôl	Štude nti vysok ých škôl	Osoby v domác nosti	dôchod covia	Iná	Nezist ená	Z toho ekonom icky aktívni
2 754	1 036	42	17	71	186	96	68	17	659	18	102	1 281

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2011

Graf – Ekonomická aktivita

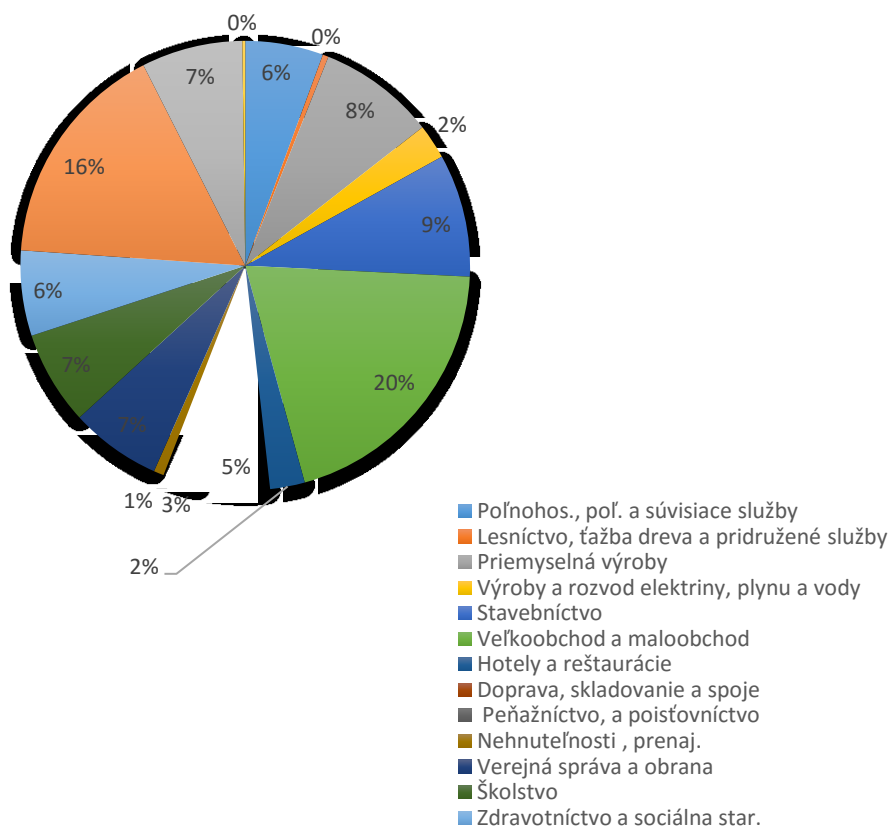
4.1.4.9 Zamestnanosť/nezamestnanosť

Tabuľka – Odvetvia hospodárstva, v ktorých pracujú obyvatelia obce

Odvetvie hospodárstva	Spolu	v %
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	54	5,2
Lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby	4	0,4
Ťažba nerastných surovín	2	0,2
Priemyselná výroba	81	7,8
Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	24	2,3
Stavebníctvo	85	8,2
Veľkoobchod a maloobchod	192	18,53
Hotely a reštaurácie	24	2,3
Doprava, skladovanie a spoje	48	4,6
Peňažníctvo a poisťovníctvo	26	2,5
Nehnuteľnosti, prenajímanie a obchodné služby	7	0,7
Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	63	6,08
Školstvo	65	6,27
Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	59	5,69
Ostatné verejné, sociálne a osobné služby	74	7,14
EA bez udania odvetví	158	15,25
Spolu	1036	100

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2011

Graf - Odvetvia hospodárstva, v ktorých pracujú obyvatelia obce v %

4.1.4.10 Zruční obyvatelia

Zoznam obchodníkov a remeselníkov:

- dôchodcovia – moravské koláče
- poľovníci -guláš
- OŠK- pečené klobásy, jaternice, zabíjačková kaša...
- záhradkári -varené víno, hriatô
- Domec – cigánska pečienka, medovina, punč
- Katarína Turčeková- predaj mäsových výrobkov, huspenina, syry
- škola a materská škola - vianočné výrobky detí, vynikajúci punč pripravený kuchárkami

4.1.5 Administratívna kapacita obce

V obci zabezpečujú administratívu a samosprávnú prevádzku nasledovné inštitúcie:

- Obecný úrad Chynorany (10 zamestnancov a 8 pracovníkov vo vedľajšom pracovnom pomere), objekt je vyhovujúci,
- Pošta (6 zamestnancov), starší objekt, vyhovujúci
- Pobočka banky, 1 zamestnanec,
- Administratívna budova Poľnohospodárskeho družstva, ktorá je umiestnená pri výrobnom areáli,
- Farský úrad, 1 zamestnanec

V obci sa nenachádza miestna úradovňa polície. Najbližšia policajná stanica je v meste Partizánske. Železničná stanica má najbližšiu jednotku železničnej polície v Topoľčanoch.

4.1.6. Sociálna infraštruktúra

Občianska vybavenosť významnou mierou skvalitňuje život obce. Medzi základné prvky občianskej vybavenosti patrí školstvo, sociálne služby a možnosť kultúrneho a športového vyžitia.

V obci sa nachádzajú nasledovné špecifické zariadenia:

- Požiarna zbrojnica – dobrovoľný požiarny zbor má 36 členov, je situovaná v staršom, vyhovujúcom objekte,
- Cintorín s kapacitou 1800 hrobových miest, z ktorých je zaplnených 1698, t.j. kapacitne je existujúci cintorín postačujúci len na najbližšie roky, jestvujúci cintorín svojím ochranným pásom zasahuje do časti bytových a rodinných domov na Cintorínskej a Školskej ulici a do areálu futbalového ihriska,

- Dom smútku, počet zamestnancov 1, je situovaný na cintoríne, objekt je nevyhovujúci,
- Železničná stanica, počet zamestnancov 24, objekt je vyhovujúci.

4.1.6.1 Školská infraštruktúra

Tabuľka – Počet žiakov v ZŠ-MŠ

Školský rok	Počet žiakov ZŠ	Počet žiakov MŠ
2002/2003	444	
2003/2004	431	
2004/2005	426	65
2005/2006	404	65
2006/2007	379	65
2007/2008	355	65
2008/2009	337	65
2009/2010	314	72
2010/2011	321	69
2011/2012	303	71
2012/2013	305	78
2013/2014	314	69

Zdroj: Základná škola Valentína Beniaka s materskou školou, 2014

A/ Vybavenie učebňami (počet)

MŠ: 4 učebne

ZŠ:

- bežné 17

- jazykové 2

- špeciálne : kuchynka 1
počítačové 3
dielňa 1

B/ Materiálno – technické vybavenie

Počítače 36 ks

Notebooky 30 ks

Interaktívne tabule 7 ks

C/Personál - pedagogický počet pracovníkov celkom vo FO

MŠ 7

ZŠ 26

ŠKD 3

D/Personál – nepedagogický /počet pracovníkov celkom vo FO

Administratívni pracovníci 3

Školník 1

Kurič 1

Upratovačky 6

Školská jedáleň 5

E/ Vyučovanie cudzích jazykov

Anglický od 1. ročníka POVINNE

Nemecký /Ruský od 1. ročníka POVINNE

F/ Zameranie školy /t'ážiskový program školy/ - školský vzdelávací program

- Školský vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie ISCED 0 „Cesta so slniečkom za poznaním“
- Školský výchovno – vzdelávací program pre primárne vzdelávanie ISCED I „Škola pre život“
- Školský výchovno – vzdelávací program pre nižšie stredné vzdelávanie ISCED II „Škola pre život“
- Výchovný program ŠKD „Dúha“

- **PROJEKTY školy:**
 - vzdelávanie učiteľov ZŠ v oblasti cudzích jazykov
 - modernizácia vzdelávacieho procesu
 - vzdelávanie pedagogických zamestnancov materských škôl ako súčasť reformy vzdelávania
 - projekt ozdravenia populácie
 - projekt Otvorená škola
 - Infovek
 - podpora polytechnickej výchovy na základných školách
 - nové trendy vzdelávania učiteľov anglického jazyka na základných školách „EnglishOne“
 - elektronizácia vzdelávacieho systému regionálneho školstva

- projekt „Zapožičanie didaktickej techniky“

Podpora profesijnej orientácie žiakov základnej školy na odborné vzdelávanie a prípravu prostredníctvom rozvoja polytechnickej výchovy zameranej na rozvoj pracovných zručností a práca s talentami

- komplexný poradenský systém prevencie a ovplyvňovania sociálno – patologických javov v školskom prostredí

- aktivizujúce metódy vo výchove

F/ Mimoškolská činnosť /počet krúžkov – celkom 22/

Názov krúžku	Počet žiakov
Krížom – krážom	18
Športový a futbalový	13
Prírodno – chovateľský	17
Digitálna fotografia	17
Hokejbal – florbal	20
Tvoríme a športujeme	17
Kreslíme, maľujeme a striháme	20
Varím, variš, varíme	15
Divadelno – dramatický	17
Loptoši a loptošky	17
Bedminton I	17
Lego krúžok II	14
Veda hrou	16
Počítačový I	16
Počítačový II	12
Lego krúžok I	18
Historický krúžok	18
Bedminton II	19
Počítačové laboratórium	14
Recitujem a hrám	14
Šikovné dievča	20
Atletický krúžok	22

Zdroj: Základná škola Valentína Beniaka s materskou školou, 2014

V rámci vyhodnotenia úspešnosti škôl sa škola umiestnila v rámci okresu na 1. mieste vo vedomostných a záujmových súťažiach za školský rok 2013/2014.

V rámci kraja v školskom roku 2013/2014 na:

6. - 8. mieste vo vedomostných a záujmovo – umeleckých súťažiach

10. mieste v športových súťažiach

Škola organizuje dvoj – dňové okresné súťaže „Beniakove Chynorany“ a „Okresnú olympiádu v atletike“, Jasličkovú pobožnosť, kultúrne vystúpenie „Deň matiek“ a zapája sa do ďalších kultúrnych podujatí v obci .

4.1.6.2 Zdravotná infraštruktúra

V obci sa nachádzajú nasledovné zdravotné a sociálne zariadenia:

- Zdravotné stredisko (ambulancie sú prenajaté neštátnym lekárom – dve ambulancie všeobecného lekára prvého kontaktu, jedna ambulancia detského lekára, gynekológa, stomatológa) – spoločné zdravotné zariadenie aj pre obce Rajčany a Nadlice, počet zamestnancov 16, objekt si vyžaduje obnovu, nevyhovujúci,
- Lekáreň, 1 zamestnanec, je umiestnená v objekte zdravotného strediska,
- Dom dôchodcov s kapacitou 32 postelí.

Vzhľadom k počtu obyvateľov je počet zdravotníckych zariadení primárneho kontaktu (2 všeobecní lekári, 1 detský lekár, 1 gynekológ, 1 stomatológ + lekáreň) poskytujúcich zdravotnícke služby v ZS v obci postačujúci. Z toho dôvodu v súčasnosti nie je potrebné rozširovať sieť o ďalšie ambulancie primárneho kontaktu. Sekundárne zdravotnícke služby sú obyvateľom poskytované NsP Partizánske. V obci sa v súčasnosti nenachádzajú detské jasle.

4.1.6.3 Sociálna infraštruktúra

V obci Chynorany sa nachádza dom sociálnych služieb s 24 – hodinou prevádzkou. Zariadenie má kapacitu 32 postelí.

4.1.6.4 Kultúrna infraštruktúra

Tabuľka

	Počet	Názov
Kultúrny dom	1	Kultúrny dom V. Beniaka Chynorany
Múzeum	1	Etnografické múzeum
Pamätná izba	1	Valentína Beniaka
Obecná knižnica	1	Moyzesova ul. Chynorany
Klub dôchodcov	1	Klub dôchodcov Chynorany

Klub mládeže		
Kostol	1	Kostol Panny Márie
Hrad		
Kaštieľ		
Kaplnka	2	Kaplnka Panny Márie a Kaplnka Lurdskej Panny Márie
Božie muky		
iné /špecifikovať/		
Kino		
Farský úrad	1	Farský úrad Chynorany
Sochy	6	
Kúrie		
Parky		
Chránené územia		
Prírodná rezervácia	1	Chynoriansky luh
Chránený strom		
Archeologické náleziská		
Kultúrna pamiatka	1	Kamenný most
Pamätné miesta		
Významné hroby		
Zvonice		
Iné		

Zdroj: Obecny úrad, 2015

4.1.6.5 Priestory občianskej vybavenosti

V obci sa nachádzajú nasledovné kultúrne zariadenia:

- Kultúrny dom, umiestnený na ulici V. Beniaka – počet zamestnancov 1, počet stoličiek 350, objekt nevyhovujúci
- Katolícky dom, umiestnený na Továrenskej ulici, kde sa nachádza aj tanečná sála,
- Dom Valentína Beniaka, v ktorom je umiestnené matičné múzeum, objekt je vyhovujúci,
- Klub dôchodcov, nachádza sa v dome V. Beniaka, počet stoličiek 50,
- Rímsko – katolícky kostol barokovo – klasicistický, počet zamestnancov 1, počet miest 300, objekt vyhovujúci, umiestnený v centre obce,
- Kaplnka, nachádza sa na Školskej ulici,
- Dom záhradkárov, objekt vyhovujúci.

Zariadenia kultúry sú v obci kapacitne postačujúce, v čiastočne vyhovujúcom stavebno – technickom stave.

4.1.7 Kultúrny a spoločenský život

Kalendár podujatí v obci.

Mesiac	Názov podujatia	Miesto
Február	Maškarný ples	Katolícky dom
	Venček	Katolícky dom
	Maškarný ples pre deti	Katolícky dom
Marec	Fašiangový jarmok	Parkovisko pred OcÚ
	Fašiangy v kroji (zábava)	Katolícky dom
	Fašiangy	Katolícky dom
	Čítanie pre najmenších	Obecný knižnica
Apríl	Stavanie májov	Obec
Máj	Deň matiek	Kultúrny dom V. Beniaka
	Deň matiek	Katolícky dom
	Mogoňársky kotlík	Domec
	MDD	Ihrisko
Jún	Deviatci sa lúčia	OcÚ – Obradná miestnosť
	Predškolačky sa lúčia	OcÚ – Obradná miestnosť
	Letný koncert	Parkovisko pred OcÚ
	Miestna olympiáda	Športový areál
	50-roční jubilanti	OcÚ – Obradná miestnosť
Júl	Anna – Bál	Katolícky dom
August	Na kolieskach za zdravím	Obec
September	Celoslovenský volejbalový turnaj	Športová hala

	Výstava ovocia a zeleniny	Katolícky dom
Október	Úcta k starším	Katolícky dom
	Kapustnica v domci	Domec
	Halloween day	Kultúrny dom V. Beniaka
November	Farský Katarínsky ples	Katolícky dom
December	Beniakové Chynorany , Vianočný jarmok, Mikuláš	Katolícky dom „Parkovisko“
	Úvítanie do života	Obradná miestnosť
	Tenisový turnaj	Športová hala
	Vianočné posedenie	Katolícky dom
	Vianočný koncert	Obecný úrad – obradná miestnosť
	Silvestrovská noc, Oldies party	Katolícky dom

Zdroj: Obecný úrad, 2015

Na komunikáciu s občanmi obec využíva prevažne miestny rozhlas a obecnú vývesnú tabuľu.

4.1.8. Mimovládny sektor

Významným prvkom pri vytváraní lokálnej komunitnej spolupráce a jej integrácii popri činnosti športového oddielu má taktiež činnosť viac ďalších združení a spolkov. Existencia a počet týchto spolkov svedčí o aktivite miestnych obyvateľov. Zameranie týchto spolkov je rôzne.

Mimovládne organizácie:

ZTŠ Chynorany

Slovenský Orol

Jednota dôchodcov

OZ Domec

Zväz záhradkárov

Matica Slovenská

Chynorianska dychová hudba

OŠK Chynorany

Evidencia mimovládnych organizácií tvorí **prílohu PHSR**.

4.1.9. Podnikateľské prostredie

Obchod a služby

Obchod

- Potraviny na Kukučínovej ulici – 2 zamestnanci,
- Potraviny na Nám. Hrdinov – 3 zamestnanci,
- Potraviny ulica V. Beniaka – 5 zamestnancov
- Potraviny SAMA – 11 zamestnancov,
- Mäso, údeniny, ul. Hviezdoslavova- 2 zamestnanci,
- Konzum, V. Babišová – 2 zamestnanci,
- Drogeria – 4 zamestnanci,
- Záhradkárske a chovateľské potreby – 1 zamestnanec,
- Kvety, Beniak – 1 zamestnanec
- Kvety, Ul. Hviezdoslavova – 1 zamestnanec
- Stavebniny – 2 zamestnanci
- Domáce potreby – 2 zamestnanci

SPOLU – 36 zamestnancov

Stravovacie zariadenia

- NEMEC – 7 zamestnancov, 40 stoličiek ,
- CENTRUM – 4 zamestnanci, 50 stoličiek,
- Adriša bar – 2 zamestnanci, 16 stoličiek
- Pohostinstvo TJ – 1 zamestnanec, 20 stoličiek
- Pizzeria – 2 zamestnanci, 20 stoličiek

SPOLU: 16 zamestnancov, 146 stoličiek

Služby

- Kaderníctvo, na žel. stanici – 1 zamestnanec
- Kaderníctvo, na Mojzesovej ulici – 1 zamestnanec
- Krajčírstvo, Števanica, 1 zamestnanec
- 1 novinový stánok, 1 zamestnancov
- Pálenica, 2 zamestnanci
- Pekáreň, Gális 7 zamestnancov
- Zberné suroviny, 1 zamestnanec

SPOLU: 14 zamestnancov

Služby zamerané na stavebné práce

- Stavbár, Bebjak, 3 zamestnanci
- Izocomp, Oravec, 11 zamestnancov
- Marko, 5 zamestnancov

SPOLU: 19 zamestnancov

Evidencia najväčších zamestnávateľov v obci tvorí **prílohu PHSR.**

4.1.10. Materiálne zdroje

4.1.10.1 Stav vysporiadania vlastníckych vzťahov

V obci je spracovaný Register obnovennej evidencie pozemkov, ktorý bol schválený v roku 2012

4.1.10.2 Stav územnoplánovacej dokumentácie a PHSR

Územný plán obce Chynorany bol schválený 31.8.2004, prvé zmeny a doplnky č. 1, 25.11.2015., posledný PHSR bol schválený na roky 2005-2015.

4.1.10.3 Komunikačná sieť

Cestná sieť

Cestná sieť tvorí dopravnú kostru sídla Chynorany v nasledovnej hierarchii:

Cesta I/64 je vedená v dotykovom koridore a vymedzuje intravilán od severu

Cesta III/064069 Chynorany – Nedanovce je modernou kompozičnou osou obce v celej dĺžke trasy.

Cesta III/064063 Bošany – Chynorany pomenovaná ako Bošanská a Továrenská.

Cesta III/064091 – na stanicu odbočujúca z cesty III/064069.

Miestne komunikácie, dopravné plochy

Miestne komunikácie obce dopĺňajú dopravný skelet ciest a tvoria pravidelnú roštovú obslužno – zbernú sieť primeranej hustoty.

Stará časť obce Chynorany bola v minulosti pravdepodobne koncipovaná okolo dopravnej osi pozdĺž žabokreckého kanála, ústiaceho do riečky Bebrava. Táto tzv. Via magna dnes pozostáva z fragmentov MK:

Stará cesta, Továrenská a Cintorínska ulica.

Železničná doprava

Železničné trate Železníc Slovenskej republiky ŽSR - M. 140 a Z. 143 sú jednokoľajové s motorovou dieselelektrickou trakciou DT. Trať M. 140 mala koeficient využitia $k=84,0\%$ pri obsadení 75 vlakov/deň, trať Z. 143 mala koeficient $k=80,0\%$ pri počte 49 vlakov za deň (r. 1989). Uvedené priepustnosti sa v súčasnom období zvýšili. V regióne mala železničná doprava tradičnú preferenciu voči autobusovej. V koncepte riešenia predpokladáme zvýšenie atraktivity železničných tratí aj v budúcnosti.

V katastrálnom území obce Chynorany sa nachádzajú železničné priecestia trate Z. 143 v km 4,090 s cestou I/64 km 111,370 modernizované (2001) na PZS4Z svetelné priecestné zabezpečovacie

zariadenia s aktívnou signalizáciou so závorami. V staničnom obvode trate M. 140 na Prievidzskom záhľaví je priecestie s cestou III/6469 úrovňové, PZM2S mechanické závory so svetelnou výstrahou obsluhované na mieste. Na Topoľčianskom záhľaví je priecestie s obslužnou MK PZM2 – mechanické závory bez svetelnej výstrahy obsluhované na mieste.

4.1.10.4 Infraštruktúra vodného hospodárstva

Vodné toky, vodné plochy

V katastrálnom území obce Chynorany sa nachádza niekoľko vodných tokov. V južnej časti katastrálneho územia, cca 400 m od zastavaného územia obce, tečie zo severovýchodu na juhovýchod rieka Nitra. Smerom severozápadným vo vzdialenosti cca 900 m tečie zo severu na juh rieka Bebrava, ktorá je využívaná na vypúšťanie vyčistených splaškových vôd z ČOV Chynorany. Tento tok preteká katastrálnym územím obce Nadlice a Rajčany. Po severnej hranici zastavaného územia tečie potok Hydina, ktorý sa vlieva do rieky Bebravy. Potok Hydina je v katastri Chynorian upravený. Vo vzdialenosti cca 300 metrov severozápadne od zastavaného územia obce tečie takmer súbežne s riekou Bebravou po katastrálnej hranici Chynorian umelý kanál Dendeš (Rybiansky potok), ktorý tvorí ľavostranný prítok rieky Bebravy.

Cez zastavané územie obce vedú tri odvodňovacie kanále s funkciou odvádzania povrchových vôd z odvodňovacej plošnej drenáže v severozápadnej časti katastra. Centrálnou časťou obce preteká odvodňovací kanál nazývaný Chynoriansky potok. Preteká v smere východ – západ. Má značne kolísavý prietok, koryto má upravené s minimálnymi spádmi. Počas bezsrážkového obdobia zostáva v koryte stojatá voda, čo spôsobuje jej biologický rozklad s nepríjemným zápachom. Jedným z možných riešení je prekrytie tohto potoka.

Zásobovanie vodou

1. Prameň Goradza o výdatnosti 10 l/sec., nachádzajúci sa juhovýchodne od Brodzian, na úpätí Tríbečského pohoria na kóte 253,12 m.n.m. Od tohto zdroja, od zbernej 60m³ komory, je vybudovaný skupinový vodovod Brodzany – časť Krásno – Nedanovce a koncová obec Chynorany s privádzačmi DN 400 AC a DN 150. Z tohto zdroja je podstatný odber pitnej vody pre obec.

2. druhým zdrojom pitnej vody je odber z Ponitrianskeho skupinového vodovodu (PnSV) s privádzačom DN 110 PVC a miestom odberu pri železničnej stanici Bošany (DN 300), t.j. juhozápadne od Chynorian. Tento odber v podstate dopĺňa chýbajúcu potrebu pitnej vody v obci. Toto prepojenie bolo zrealizované v roku 1983.

Oba prívody pitnej vody sú napojené na rozvodnú liatinovú sieť Chynorian DN 80-150 mm. Nároky na dodávku pitnej vody nie sú v súčasnosti úplne pokryté, nakoľko pri špičkovom odbere

a predovšetkým v letnom období dochádza k nedostatku pitnej vody v spotrebiskách horných podlaží bytových domov, táto situácia vzniká preto, lebo nie je vybudovaná akumulčná nádrž pri zdroji, ktorá by pokryla špičkové odbery a nie odtekala bez využitia do potoka. Taktiež to spôsobuje vysoké percento strát v rozvodnej sieti.

Obec Chynorany je 100% napojená na verejný vodovod s odberom aj pre priemysel. Poľnohospodárska výroba má jedno stredisko vzdialené cca 700 m severozápadne od obce, ktoré má vlastný zdroj – vežový vodojem a samostatnú prípojku pitnej vody z obce Žabokreky nad Nitrou. Prívodné potrubie ako aj rozvodná sieť je v správe Zs VAK OZ Topoľčany.

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

Čistenie odpadových vôd – ČOV

Obec Chynorany má vybudovanú biologickú ČOV (I. etapa – 50%) s odvedením vyčistených odpadových vôd do rieky Bebravy. Do prevádzky bola spustená v roku 1995 – 96. Súčasná ČOV pri asi 85% zaťažení dosahuje pomerne slušný čistiaci efekt – 92%.

4.1.10.5 Ostatné inžinierske siete

Plynofikácia obce, zásobovanie plynom

Obec Chynorany bola splynofikovaná v 1979 roku. Zdrojovým plynovodom pre zásobovanie obce je VTL plynovod DN 300. na tento plynovod sa napojuje VTL prípojka, ukončená regulačnou stanicou RS 1200. v obci sú trasované STL plynovody z materiálu LPE a oceľové plynovody. Tlaková úroveň STL plynovodov v obci je PN 1. obec je t. č. 100% splynofikovaná.

V obci je v súčasnosti zásobovanie teplom riešené individuálne. Bytové domy sú zásobované teplom z plynofikavenej kotolní. Väčšina objektov rodinných domov v obci využíva ako zdroj tepla potrebný pre účely kúrenia, varenia a prípravy teplej úžitkovej vody zemný plyn, ktorý je výhodný z ekologických aj technologických dôvodov. Ako doplnkové zdroje tepla doporučujeme využiť elektrickú energiu, prípadne špecifické zdroje ako sú: drevný odpad, lesná biomasa a slnečná energia na prípravu teplej úžitkovej vody.

Elektrifikácia obce, zásobovanie elektrickou energiou

Obec Chynorany je a bude aj v budúcnosti zásobovaná elektrickou energiou vonkovnými 22 kV vedeniami č. 262 a č. 239. Vedenie č. 262 je zásobované z rozvodne a transformovne TR 110/22 kV v Partizánskom . Vedením č. 239 je 22 kV elektrická sieť prepojená s transformovňou a rozvodňou v Topoľčanoch.

Telekomunikačné siete

Obcou Chynorany prechádzajú diaľkové a miestne telekomunikačné káble, ktorých trasu s ich ochranným pásmom je nevyhnutné rešpektovať.

Telefonizácia je v súčasnosti zabezpečená automatickou telefónnou ústredňou, umiestnenou v novom objekte (telekomunikačný objekt pre technologické zariadenie digitálnej ústredne RSU OST Topoľčany – Chynorany), ktorá bola vybudovaná v roku 1997. Objekt sa nachádza pri Zdravotnom stredisku, na parcele č. 599/2.

Pokrytie územia mobilnými zariadeniami

Pokrytie obce mobilnou sieťou EUROTTEL a ORANGE v zastavanom území obce je na 100%.

Televízne zariadenia

Obec Chynorany nemá vybudovanú káblovú televíziu. Pokrytie obce základnými televíznymi programami je zabezpečené. Televíznym signálom STV1, STV2 je pokrytých 100% územia. Signál je zabezpečený z vysielača Javorina a Banská Bystrica. Okrem týchto programov sa v riešenom území prijíma Markíza a individuálne prostredníctvom parabolických antén sa prijímajú programy zahraničných vysielaní prenášaných družicami. Z hľadiska rádiokomunikácie rozhlasovým vysielaním SV, DV a VKV je pokrytých 100% územia.

4.1.10.6 Infraštruktúra odpadového hospodárstva

Obec vyváža komunálny odpad z domácností na riadenú skládku odpadov LOBBE BORINA v obci Livinské Opatovce. Vývoz odpadu z kuka nádob zabezpečuje súkromný podnikateľ každých 10 dní.

Vývoz odpadu z veľkokapacitných kontajnerov sa zabezpečuje na požiadanie.

Vývoz žump zabezpečuje na požiadanie Obecný úrad v Chynoranoch autocisternou - fekálom V3S s objemom 3 300 litrov.

Zber problémových látok:

- vyradené lieky z lekárne a nebezpečný odpad z ambulancii zdravotného strediska sa zabezpečuje individuálne
- zber starých olovených akumulátorov a starých pneumatík sa uskutočňuje 1-krát do roka na vyhradenom mieste.

Stavebný odpad si odvážajú stavebníci individuálne na riadenú skládku odpadov LOBBE BORINA.

Obec má zriadený separovaný zber plastových obalov a skla. Zber druhotných surovín je v obci zabezpečený len občasne:

- 1-krát ročne zber železného šrotu,
- 1 až 2-krát ročne zber papiera (organizuje ho ZŠ)
- konáre a biologický odpad občania podľa potreby môžu odniesť na určené miesto, kde sa ďalej spracováva
- biela technika (chladničky, práčky a pod.) vývoz sa realizuje podľa potreby, min. 1-krát ročne.

Zneškodňovanie veľkoobjemového odpadu sa uskutočňuje 2-krát do roka, v rámci jarného a jesenného upratovania, ktoré organizuje obec. Čas a miesto oznamuje Obecný úrad.

4.1.10.7 Prehľad infraštruktúry obce

Tabuľka – Vybavenosť obce technickou infraštruktúrou

Infraštruktúra	Obec
Verejný vodovod	X
Verejná kanalizácia	X
Verejná kanalizácia sieť pripojená na ČOV	X
Domové ČOV	---
Vodný zdroj	X
Rozvodná sieť plynu	X
Zber TKO	X
Klasický	X
Separovaný	X
Spôsob vykurovania	Plyn + alternatívne zdroje
Vedenie el. energie	x
Vzdušné	x
Káblové	
Železničná sieť	x
Vlakové spoje	x
Železničná zastávka	x
Autobus. stanica	---
Autobusové spojenie	x
Z toho expresné	----
Telefónny rozvod	x

Rozhlas	x
Kábllová TV	---
Regionálne trasy TI	---
Medzinárodné trasy TI	---

Zdroj: OcÚ Chynorany, 2015

Tabuľka - Vybavenie obývaných bytov technickou infraštruktúrou

Vybavenie bytov	Počet	%
Bytov spolu	882	100
S plynom	677	76,75
S vodovodom	612	69,38
S kanalizačnou prípojkou	612	69,38
Septikom alebo domácou ČOV	0	0
Splachovacím záchodom	612	69,38
Kúpeľňou	612	69,38

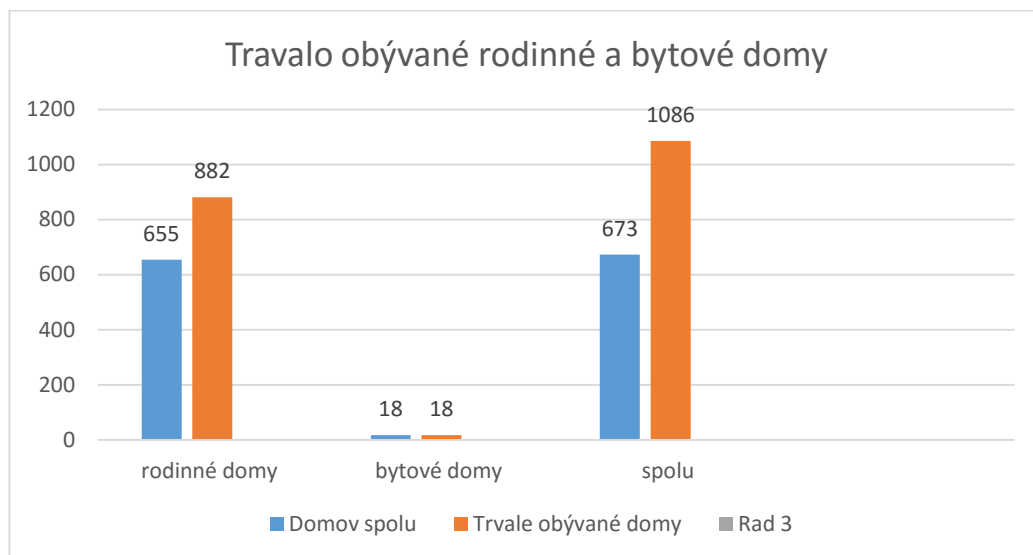
Zdroj: Obecný úrad, 2015

4.1.10.8 Domový a bytový fond

Tabuľka – Domový a bytový fond obce

Počet	Rodinné domy	Bytové domy	Spolu	V nich byty spolu
Domov spolu	655	18	673	882
Trvale obývané byty	655	227	882	882
Vlastníctvo - bytové družstvo	-	27	27	
Vlastníctvo obec	-	1	1	
Vlastníctvo FO	629	-	629	
Vlastníctvo PO	0	-	0	
Vlastníctvo ostatné	-	3	3	
Neobývané	191	-	191	
Priemerný vek domu	-	-	-	

Zdroj: OcÚ Chynorany, 2015

Tabuľka - Obdobie výstavby domového a bytového fondu

Obdobie výstavby bytov	Domový a bytový fond
Do roku 1945	128
1946 - 1990	454
1991 - 2000	25
2001 a neskôr	45
Spolu	882

Zdroj: OcÚ Chynorany, 2014

4.1.10.9 Majetok obce

A K T Í V A	Názov		
Majetok spolu		5 064 160,33	5 049 313,24
Neobežný majetok spolu		3 798 492,37	3 662 666,58
z toho :			
Dlhodobý	nehmotný majetok	355,48	580,24
Dlhodobý	hmotný majetok	3 272 656,77	3 136 606,22
Dlhodobý	finančný majetok	525 480,12	525 480,12
Obežný majetok spolu		1 241 383,98	1 372 186,44
z toho :			
Zásoby		868,29	193,20
Zúčtovanie	medzi subjektami VS	807 212,49	885 880,59
Dlhodobé pohľadávky		0,00	0,00

Krátkodobé pohľadávky	25 010,02	15 662,45
Finančné účty	408 293,18	470 450,20
Poskytnuté návratné fin. výpomoci dlh.	0,00	0,00
Poskytnuté návratné fin. výpomoci krát.	0,00	0,00
Časové rozlíšenie	24 283,98	14 460,22

P A S Í V A Názov		
<i>Vlastné imanie a záväzky spolu</i>	<i>5 064 160,33</i>	<i>5 049 313,24</i>
Vlastné imanie	2 363 452,81	3 407 053,09
z toho :		
Oceňovacie rozdiely	0,00	0,00
Fondy	0,00	0,00
Výsledok hospodárenia	2 363 452,81	3 407 053,09
Záväzky	52 301,83	52 082,06
z toho :		
Rezervy	1 600,00	12 900,00
Zúčtovanie medzi subjektami VS	0,00	0,00
Dlhodobé záväzky	1 250,13	982,92
Krátkodobé záväzky	49 451,70	38 199,14
Bankové úvery a výpomoci	0,00	0,00
Časové rozlíšenie	2 648 405,69	1 590 178,09

Zdroj: Obecný úrad Chynorany, 2014

Plánované investičné aktivity

Obec Chynorany má v pláne uskutočniť nasledovné investičné aktivity:

Tabuľka – Plánované investičné aktivity

Budúce investície	Rozpočet v €	Obdobie	Zdroj financovania
Rozšírenie MŠ o 1 triedu pre 20 detí	125 000 €	4 – 6/2016	85 000,00 z MŠ SR a 40 000,00 € z rozpočtu obce
Výstavba multifunkčného ihriska	70 000 €	10 – 12/2015	40 000,00 z Úradu vlády SR 30 000,-,00 z rozpočtu obce
Rekonštrukcia športovej haly	260 000 €	2016 - 2017	200 000,00 EF a

			60 000,00 z rozpočtu obce
Zateplenie obecného úradu a výmena vykurovacích telies	65 000 €	2016 -2017	60 000,00 EF a 5 000,00 rozpočtu obce
Nový bezdrôtový rozhlas v celej obci	50 000 €	12/2015 – 03/2016	50 000,00 z rozpočtu obce
Rekonštrukcia Domu smútku	50 000 €	2016 - 2017	50 000,00 z rozpočtu obce
Výstavba nového cintorína vrátane prekládky vysokého napätia	250 000 €	2017 - 2024	250 000,00 z rozpočtu obce
Výstavba detského ihriska	12 000 €	2016	12 000,00 z rozpočtu obce
Výstavba nových cyklotrás od konca ul. M.R. Štefánika po rieku Nitra	130 000 €	2017 - 2018	120 000,00 EŠIF a z rozpočtu obce 10 000,00
Výstavba parkoviska pri zdravotnom stredisku pre 40 áut	10 000 €	2016	Svojpomocne 10 000,00 rozpočet obce
Výmena okien, dverí, zateplenie strechy a obvodového plášťa zdravotného strediska a bezbariérový vchod	220 000 €	2018 - 2020	200 000,00 EŠIF a z rozpočtu obce 20 000,00
V rámci deinštitucionalizácie sociálnych služieb odkúpenie jedného dvora na ul. V. Beniaka a rekonštrukcia zariadenia zo štrukturálnych fondov	210 000 €	2017 - 2019	200 000,00 EŠIF a z rozpočtu obce 10 000,00
Rekonštrukcia časti budovy starého MNV na komunitné centrum	25 000 €	2017 - 2020	Z cudzích zdrojov cca 20 000,00 a 5 000,00 z rozpočtu obce
Výstavba 2 kanalizačných vetiev, rozšírenie ČOV nová technológia do nového reaktora, intenzifikácia starého reaktora, nové kalové hospodárstvo, vyriešenie zhrabkov mechanicky	1 220 000 €	2016 - 2021	1 200 000,00 EŠIF a z rozpočtu obce 20 000,00
Rekonštrukcia Kultúrneho domu V. Beniaka – výmena okien, dverí, zateplenie strechy, obvodového plášťa, úpravy vnútorných priestorov pripravených pre podnikateľov	220 000 €	2018 - 2022	200 000, EŠIF a z rozpočtu obce 20 000,-
Rekonštrukcia tribúny na futbalovom ihrisku, výmena okien, dverí, vysporiadanie pozemkov pod zeleným ihriskom a škvárovým ihriskom	220 000 €	2016 - 2020	70 000,00 z cudzích zdrojov a cca 150 000,00 z rozpočtu obce
Rekonštrukcia sociálnych zariadení a kuchyne	30 000 €	2016	30 000,00 z rozpočtu obce

v Katolíckom dome			
-------------------	--	--	--

Zdroj: Obecný úrad Chynorany, 2015

Vysvetlivky:

- EŠIF** - Európske štrukturálne a investičné fondy
MŠ SR - Ministerstvo financií Slovenskej republiky
EF - Environmentálny fond

Voľné hospodárske budovy na území obce

V obci sa nenachádzajú žiadne voľné hospodárske budovy.

4.1.11. Cestovný ruch

Cestovný ruch v obci nie je veľmi rozvinutý. Chýbajú zariadenia, ktoré by poskytovali služby pre cestovný ruch, hlavne ubytovacie zariadenia – malé hotely, penzióny, ubytovne a pod. napriek tomu má obec potenciál pre rozvoj cestovného ruchu – nachádza sa tu niekoľko zariadení verejného stravovania (typické reštaurácie), obec má bohatú históriu a tradície, ktoré sú sústredené v dome V. Beniaka, pri rieke Nitra sú vedené turistické a cyklistické trasy, prosperujúce Poľnohospodárske družstvo, ktoré dáva šancu pre rozvoj agroturistiky a pod.

Deficit ubytovacích kapacít CR navrhujeme riešiť vytvorením športovo – rekreačnej zóny v južnej časti katastra pri rieke Nitre, kde by sa ako ubytovacie zariadenie pre cestovný ruch využil v súčasnosti Chynoriansky mlyn.

4.2. Analýza vonkajšieho prostredia

Vonkajšie prostredie je určované Európskou úniou a legislatívou Slovenskej republiky.

V danej oblasti je relevantný najmä Národný plán reforiem Slovenskej republiky platný pre roky 2014 a 2015. Jedná sa o opatrenia, ktorým sa vláda zaviazala plniť v nasledujúcom období Konsolidačné opatrenia 2014 - 2015:

- Zachovanie výnosu a zvýšenie úspešnosti DPH.
- Registračné pokladnice pre lekárov a iné profesie.
- Zrážková daň na finančných a nefinančných benefítov od farmaceutických spol. pre lekárov.
- Ročné zúčtovanie Sociálnej poisťovne.
- Úspory na mzdách (ESO).
- Úspory na medzispotrebe (ESO).

Efektívnosť verejných výdavkov:

- Transformácia a zlučovanie podriadených organizácií kapitol štátneho rozpočtu v rámci ESO.
- Zlepšenie finančného riadenia a hospodárenia poskytovateľov zdravotnej starostlivosti.
- Vyrovnané hospodárenie fakultných a univerzitných nemocníc.
- Implementácia prvej fázy e-health ESO1.
- Výdavkové priority - zvýšenie miezd učiteľom, zamestnancom úradov práce, kapacít materských škôl.
- Výstavba diaľnic.

Boj proti daňovým podvodom a analytické kapacity:

- Tretia etapa akčného plánu formou opatrení na zlepšenie výberu daní: najmä centralizácia informácií z mýtného systému, registra motorových vozidiel a obyvateľstva, prístup k informáciám o účtoch prešetrovaných osôb a firiem.
- Zavedenie insolvenčného registra, registra diskvalifikovaných osôb a ratingu daňových subjektov. Okrem toho sa zriadia špecializované senáty na krajských súdoch so zameraním na daňovú oblasť.
- Posilnenie analytických kapacít a vybudovanie analytickej jednotky na Finančnej správe SR.
- Zverejňovanie platenia DPPO (daň z príjmov právnických osôb).

Služby zamestnanosti, dlhodobá nezamestnanosť:

- Prioritizovanie poradenských a individualizovaných verejných služieb zamestnanosti vrátane zvýšenia ich administratívnych kapacít s cieľom zlepšenia prístupu k zamestnaniu pre dlhodobo nezamestnané osoby, pracovníkov s nízkou kvalifikáciou, starších ľudí a žien.
- Poskytovanie kariérneho poradenstva pre dospelých na zlepšenie uplatniteľnosti na trhu práce.
- Centralizácia databázy uchádzačov o zamestnanie a poberateľov sociálnych dávok, kompletizácia a prepojenie s relevantnými inštitúciami.

- Analýza čistej účinnosti a efektívnosti výdavkov jednotlivých opatrení aktívnej politiky trhu práce.
- Posilnenie finančných motivácií zamestnať sa - súbeh dávky v hmotnej núdzi a mzdy.

Predškolské zariadenia:

- Budovanie nových zariadení služieb starostlivosti o dieťa.
- Rozšírenie kapacít materských škôl, rozšírenie existujúcich foriem výchovy a vzdelávania o prípravné triedy materskej školy a zvýšenie časovej dotácie pre predškolské vzdelávanie.

Nezamestnanosť mladých:

- Prijatie systému záruk pre mladých ľudí do 29 rokov.
- Identifikácia sektorovej potreby zručností na trhu práce a dopytu po kvalifikovanej pracovnej sile prostredníctvom Národnej sústavy povolání.

Odborné vzdelávanie a postavenie učiteľov:

- Zvyšovanie miezd učiteľov.
- Lepšie zapojenie zamestnávateľov a zamestnávateľských zväzov do systému odborného vzdelávania a prípravy, podpora odbornej praxe žiakov vykonávanej priamo v podnikoch a zmeny v normatívnom financovaní odborného regionálneho školstva s cieľom posilniť kvalitu odborného vzdelávania.

Marginalizované rómske komunity:

- Zvyšovanie počtu asistentov učiteľov.
- Vydávanie učebníc a učebných textov v slovenskom a v rómskom jazyku.

Výskum a vývoj:

- Opatrenia z Akčného plánu stratégie RIS3.

Transparentnosť regulácie sieťových odvetví:

- Hodnotenie potreby ďalšej regulácie.
- Zverejňovanie analýzy ku všetkým zásadnejším zmenám politik regulačného obdobia.

- Vybudovanie dátového centra na webovom sídle URSO.

Prepájanie sústav a sietí:

- Prepojenie plynárenských sietí s Poľskom a Maďarskom.
- Prepojenie elektrizačných sústav s Maďarskom.

Energetická efektívnosť v podnikoch:

- Podpora energetických auditov pre malé a stredné firmy.
- Implementácia smernice o energetickej efektívnosti.

Verejná služba:

- Reforma štátnej služby.
- Model prevádzky Integrovaných obslužných miest.
- Grantový program pre posilnenie analytických kapacít vo VS.
ESO - Efektívna, spoľahlivá a otvorená štátna správa.

Justícia:

- Skrátenie dĺžky súdneho konania.
- Elektronický súdny spis.
- Zavedenie elektronickej Zbierky zákonov SR.

Zdroj: Národný program reforiem Slovenskej republiky 2014

4.3. SWOT

Analýza SWOT umožňuje syntetické vyhodnotenie socioekonomickej analýzy. V skrátenej podobe zovšeobecňuje konkrétne poznatky obsiahnuté v socioekonomickej analýze. Vyhodnocuje silné stránky riešeného územia, jeho slabé stránky, príležitosti a ohrozenia.

Silné a slabé stránky hodnotia vnútornú úroveň obce, príležitosti a ohrozenia predstavujú stav a možnosti vonkajšieho prostredia. Tieto nie sú v prevažnej miere ovplyvniteľné obcou a ani subjektami pôsobiacimi v riešenom území. Ich hierarchická úroveň je určená dôležitosťou a vplyvom na riešené územie.

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Priaznivá geografická poloha územia obce ➤ Pokojné vidiecke prostredie bez výskytu nežiadúcich sociálnych javov ➤ Významné miestne tradície 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nedobudovaná verejná kanalizácia ➤ Chýbajúce pracovné príležitosti ➤ Nedostatočné environmentálne povedomie občanov ➤ Nevybudovaná základná turistická

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Aktívny, koncepčný a zodpovedný prístup miestnej samosprávy k celkovému rozvoju obce ➤ Výhodná poloha voči prírodným danostiam ➤ Dobrá spolupráca s miestnymi podnikateľskými subjektmi ➤ Miestne organizácie, ktoré sria dobré meno obce v rámci regiónu i Slovenska ➤ Prírodná rezervácia Chynoriansky luh ➤ Výstavba bytových jednotiek ➤ Rekonštrukcia námestia, kanalizácie, plynovodu, vodovodu ➤ Zrekonštruovaná ZŠ ➤ Skultúrnenie a účelnosť katolíckeho domu ➤ Snaha vedenia obce o pozitívne smerovanie obce 	<p>infraštruktúra</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Chýbajúca revitalizácia turistickej infraštruktúry ➤ Problém s neprispôsobenými občanmi
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Výhodná poloha v blízkosti miest Partizánske, Topoľčany, Bánovce n/B. ➤ Ekonomický rozvoj Trenčianskeho kraja ➤ Dostatok vhodných plôch pre výstavbu rodinných domov ➤ Dostupnosť širokého spektra vyššej vybavenosti v blízkych mestských aglomeráciách ➤ Možnosť získania finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov, prípadne iných typov grantov na rozvojové projekty ➤ Dostatok vhodných plôch pre turizmus ➤ Možnosť získania finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov, prípadne iných typov grantov na rozvojové projekty ➤ Pozitívny rozvoj podnikateľského sektora ➤ Dostatok vhodných plôch pre športovú infraštruktúru 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Opustenie vidieckeho štýlu života a postupný zánik tradícií ➤ Nepriaznivý demografický vývoj s negatívnym dopadom na školskú infraštruktúru ➤ Prirodzený odpor obyvateľstva pri aplikácii projektov pre cestovný ruch ➤ Nedostatočné ekologické povedomie obyvateľstva ➤ Nízka intenzita budovania turistickej infraštruktúry

Identifikácia potrieb

Zo SWOT analýzy možno identifikovať niekoľko základných kritických oblastí, respektíve bariér obce, ktoré môžeme zhrnúť do základných skupín, a to:

- Nepriaznivý demografický vývoj s negatívnym dopadom na školskú infraštruktúru
- Problém existujúcej skupiny neprispôsobivých občanov
- Nedostatočné ekologické povedomie obyvateľstva

- Nedobudovaná environmentálna infraštruktúra
- Absencia kvalitnej občianskej vybavenosti

Z analýz a prieskumov vyplynuli potreby:

- Dobudovania kanalizácie a intenzifikácie ČOV
- Skvalitnenie dopravnej infraštruktúry
- Skvalitnenie občianskej vybavenosti
- Zlepšenie školskej infraštruktúry

5. Strategická časť

Strategická časť PHSR bezprostredne súvisí s analytickou časťou. Strategická časť obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jeho vnútorných originalít a určuje hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia. Strategická časť obsahuje:

- víziu rozvoja obce,
- strategický cieľ
- prioritné oblasti v jednotlivých politikách - (hospodárska, sociálna, environmentálna).

Vízia rozvoja územia obce Chynorany

Vízia rozvoja územia obce bola definovaná s prihliadaním na ten fakt, že sa vzťahuje obdobiu 10 až 15 rokov. Vízia bola postavená v súlade s Národnou stratégiou regionálneho rozvoja SR a jej aktualizácie (NSRR SR) a Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trenčianskeho samosprávneho kraja.

Vízie a ciele NSRR SR zachytávajú obdobie do roku 2030. Ťažiskom dokumentu sú rozvojové priority štátu pre programové obdobie 2014- 2020, ktoré majú viesť k dosiahnutiu národných cieľov.

5.1 Strategický cieľ

Pre naplnenie uvedenej vízie si obec stanovila tri prioritné oblasti svojho rozvoja počas rokov 2014 – 2020., ktoré vychádzajú z analýz a prieskumov, ktoré boli v obci zrealizované. Ide o oblasti, kde obyvatelia vidia najviac problémov:

1. hospodárska oblasť,
2. sociálna oblasť,
3. environmentálna oblasť.

V rámci týchto uvedených oblastí rozvoja si obec stanovila:

- prioritné oblasti,
- ciele,
- opatrenia,

Plánovací formulár

VÍZIA
Perspektívou a plánom obyvateľov obce Chynorany je mať bezpečnú a čistú obec, s vhodnou a modernou infraštruktúrou a možnosťami na dobré bývanie, na kultúrne a športové vyžitie.
STRATEGICKÝ CIEĽ
Zabezpečiť predpoklady pre zvyšovanie kvality života obyvateľov obce Chynorany, pre zvýšenie konkurencieschopnosti, ekonomickej aktivity obce s cieľom udržateľného rozvoja s rešpektovaním zachovania kvality životného prostredia a cieľov nadradených strategických dokumentov.

Zdroj: Vlastné spracovanie

Formulár prioritných oblastí, cieľov a opatrení

Prioritná oblasť - Hospodárska	Prioritná oblasť - Sociálna	Prioritná oblasť - Environmentálna
Cieľ 1: - Dopravná infraštruktúra	Cieľ 2: - Sociálna infraštruktúra - Školská infraštruktúra - Obecné budovy - Športová infraštruktúra	Cieľ 3: - Čistenie odpadových vôd
Opatrenie: 1.1 Zlepšenie dopravnej infraštruktúry statickej aj dynamickej	Opatrenie: 2.1. Zlepšenie sociálnej infraštruktúry 2.2. Zlepšenie školskej infraštruktúry 2.3. Zlepšenie kultúrnej a športovej infraštruktúry 2.4. Zlepšenie kvality obecného majetku	Opatrenie: 3.1. Zlepšenie kvality v oblasti vodného hospodárstva

Zdroj: vlastné spracovanie

6. Programová časť

Programová nadväzuje na strategickú časť a obsahuje už konkrétne opatrenia a samotné aktivity, resp. projekty, ktoré sú priradené k jednotlivým cieľom a prioritám.

Pracovná skupina, resp. riadiaci tím špecifikoval opatrenia, aktivity a stanovil poradie dôležitosti opatrení a aktivít, projektov vrátane merateľných ukazovateľov výsledku a dopadu. Následne bol vypracovaný sumárny návrh aktivít a projektov ako východisko pre Akčný plán.

Riadiaci tím stanovil termíny realizácie aktivít, projektov (roky) a odhad ich financovania (výška a zdroje financovania).

6.1 Opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým prioritám

Tabuľka prioritných oblastí, opatrení, projektov/aktivít

Prioritná oblasť – Hospodárska

Prioritná oblasť	Opatrenie	Projekt/Aktivita
HOSPODÁRSKA	1.1.Zlepšenie dopravnej infraštruktúry	1.1.1. Vybudovanie parkoviska pri zdravotnom stredisku
		1.1.2. Výstavba cyklotrás

Prioritná oblasť – Sociálna

Prioritná oblasť	Opatrenie	Projekt/Aktivita
SOCIÁLNA	2.1.Zlepšenie sociálnej infraštruktúry	2.1.1. Energetická úspora v zdravotníckom zariadení a zabezpečenie bezbariérovosti
		2.1.2. Deinštitucionalizácia sociálnych služieb
		2.1.3. Rekonštrukcia budovy bývalého MNV na komunitné centrum
	2.2.Zlepšenie školskej infraštruktúry	2.2.1. Rozšírenie MŠ
	2.3. Zlepšenie kultúrnej a športovej infraštruktúry	2.3.1. Rekonštrukcia Kultúrneho domu Valentína Beniaka
		2.3.2. Výstavba multifunkčného ihriska
		2.3.3. Výstavba detského ihriska
		2.3.4. Rekonštrukcia športovej haly
		2.3.5. Rekonštrukcia tribúny na futbalovom ihrisku
	2.4.Zlepšenie kvality obecného majetku	2.4.1. Zateplenie obecného úradu
		2.4.2. Nový bezdrôtový rozhlas

		2.4.3. Rekonštrukcia domu smútku
		2.4.4. Výstavba nového cintorína

Prioritná oblasť – Environmentálna

Prioritná oblasť	Opatrenie	Projekt/Aktivita
Environmentálna	3.1. Zlepšenie kvality v oblasti vodného hospodárstva	3.1.1 Výstavba dvoch kanalizačných vetiev
		3.1.2. Rozšírenie ČOV

7. Realizačná časť

Realizačná časť obsahuje popis postupov zabezpečenia realizácie PHSR, monitorovací mechanizmus a hodnotenia plnenia program v zmysle merných ukazovateľov. Taktiež táto časť obsahuje vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

7.1. Popis postupov organizačného a inštitucionálneho zabezpečenia realizácie PHSR

Samotná realizácia si vyžaduje systematickú prácu realizačnej skupiny, ktorú si určí samospráva.

- Obecné zastupiteľstvo monitoruje implementáciu akčných plánov obce Chynorany. Posudzuje a schvaľuje návrhy na zmenu a doplnenie akčných plánov.
- Realizáciu konkrétnych projektov Akčného plánu obce Chynorany budú zabezpečovať pracovníci úradu a starosta obce.
- Kontrolným orgánom jednotlivé komisie Obecného zastupiteľstva obce Chynorany a hlavný kontrolór obce.
- Akčný plán je vytvorený na obdobie 2016 – 2024, s potrebou pravidelného prehodnocovania

7.2. Systém monitorovania a hodnotenia PHSR

Pre úspešné napĺňanie cieľov PHSR je potrebné pravidelné monitorovanie a hodnotenie realizácie akčného plánu a jeho náväznosť na prioritné osi.

- Starosta obce predkladá obecnému zastupiteľstvu raz ročne monitorovaciu správu, ktorej obsahom je realizácie implementácie príslušného akčného plánu
- Hlavný kontrolór obce a príslušné komisie OZ raz ročne predkladajú Obecnému zastupiteľstvu hodnotiacu správu, ktorej obsahom je hodnotenie efektívnosti implementácie akčného plánu, rozsah využitia finančných prostriedkov, skúma

efektívnosť a účinnosť programovania, identifikuje faktory, ktoré prispeli k úspešnosti alebo neúspešnosti implementácie program.

Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHSR na programové obdobie 2016 - 2024		
Typ hodnotenia	Obdobie	Dôvod vykonania
Strategické hodnotenie	Raz ročne k 30.03.	podľa rozhodnutia obce
Operatívne hodnotenie		
Tematické hodnotenie PHSR	2017, 2019, 2021, 2023	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť v monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Mimoriadne hodnotenie	podľa potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov a pri návrhu na revíziu PHSR
Hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti	na konci programovacieho obdobia	na základe rozhodnutia starostu obce, podnetu poslancov; na základe protokolov vyšších kontrolných orgánov,...

7.3. Akčný plán

Akčný plán pre hospodársku oblasť					
Opatrenie, aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie	Merný ukazovateľ	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.1. Zlepšenie dopravnej infraštruktúry					
Aktivita 1.1.1. Vybudovanie parkoviska pri zdravotnom stredisku		Samospráva	Samospráva	Počet parkovacích miest	40
Aktivita 1.1.2 Výstavba cyklotrás		Samospráva	Samospráva a EŠIF	Dĺžka v bm	800
Akčný plán pre sociálnu oblasť					
Opatrenie 2.1. Zlepšenie sociálnej infraštruktúry					
Aktivita 2.1.1 Energetická úspora v zdravotníckom		Samospráva	Samospráva a EŠIF	% úspory energií	50

zariadení a zabezpečenie bezbariérovosti					
Aktivita 2.1.2. Deinštitucionalizácia sociálnych služieb		Samospráva	Samospráva a EŠIF	Počet vybudovaných zariadení	1
Aktivita 2.1.3. Rekonštrukcia budovy bývalého MNV na komunitné centrum		Samospráva	Samospráva a EŠIF	Počet klientov	150
Opatrenie 2.2. Zlepšenie školskej infraštruktúry					
Aktivita 2.2.1. Rozšírenie materskej školy		Samospráva	Samospráva a Ministerstvo školsťva SR Podľa potreby	Počet vytvorených miest	20
Opatrenie 2.3 Zlepšenie kultúrnej a športovej infraštruktúry					
Aktivita 2.3.1 Rekonštrukcia Kultúrneho domu Valentína Beniaka		Samospráva	Samospráva a EŠIF	Počet m2 zrekonštruovanej plochy	1500
Aktivita 2.3.2 Výstavba multifunkčného ihriska		Samospráva	Samospráva a Úrad vlády SR	Počet ihrísk	1
Aktivita 2.3.3 Výstavba detského ihriska		Samospráva	Samospráva	Počet ihrísk	1
Aktivita 2.3.4 Rekonštrukcia športovej haly		Samospráva	Samospráva a Environmentálny fond	Počet m2 zrekonštruovanej plochy	800
Aktivita 2.3.5 Rekonštrukcia tribúny na futbalovom ihrisku		Samospráva	Samospráva a doplnkový finančný zdroj	Počet zrekonštruovaných objektov	1

Opatrenie 2.4 Zlepšenie kvality obecného majetku					
Aktivita 2.4.1 Zateplenie obecného úradu a výmena vykurovacieho systému		Samospráva	Samospráva, EŠIF, resp. Environmentálny fond	Počet m2 zateplenej plochy	479
Aktivita 2.4.2 Nový bezdrôtový rozhlas		Samospráva	Samospráva	Počet rozhlasových zariadení	185
Aktivita 2.4.3 Rekonštrukcia domu smútku		Samospráva	Samospráva a Ministerstvo financií SR	Počet	1
Aktivita 2.4.4 Výstavba nového cintorína vrátane prekládky vysokého napätia		Samospráva	Samospráva a doplnkový finančný zdroj	Počet m2	1,6 ha
Aktivita 2.4.5 Rekonštrukcia sociálnych zariadení v Katolíckom dome		Samospráva	Samospráva	Počet zrekonštruovaných sociálnych zariadení	8
Akčný plán pre environmentálnu oblasť					
Opatrenie 3.1. Zlepšenie kvality v oblasti vodného hospodárstva					
Aktivita 3.1.1 Výstavba dvoch kanalizačných vetiev		Samospráva	Samospráva, EŠIF, resp. Environmentálny fond	Počet bm kanalizačnej siete	289
Aktivita 3.1.2 Rozšírenie ČOV, intenzifikácia		Samospráva	Samospráva, EŠIF, resp. Environmentálny fond	Počet EO	2 500

Zdroj: Vlastné spracovanie

8. Finančná časť

Finančná časť je jednou z najdôležitejších oblastí PHSR a je kľúčovým miestom pre realizáciu programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce. V tejto časti je popísaná schopnosť obce v priebehu implementácie PHSR zaistiť zdroje potrebné na financovanie jednotlivých aktivít. Zdroje môžu pochádzať z viacerých oblastí:

- súkromný sektor,
- verejný sektor (samospráva, štátny rozpočet, vyšší územný celok)
- fondy Európskej únie,

Vzhľadom na skutočnosť, že pri tvorbe PHSR neboli k dispozícii všetky relevantné podklady je finančná časť vypracovaná orientačne a bude priebežne aktualizovaná podľa skutočnej situácie v oblasti finančných zdrojov a reálnych možností realizácie jednotlivých aktivít.

8.1. Indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR

Indikatívny rozpočet - sumarizácia

	ROK v tis. €									
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Spolu
Hospodárska politika – oblasť		10,00	65,00	65,00						140,00
Sociálna politika – oblasť	95,00	430,00	295,00	265,84	268,84	195,84	75,25	75,25	62,50	1 813,50
Environmentálna politika – oblasť	203,32	203,32	203,32	203,32	203,32	203,32	203,32			1 220,00

Zdroj: vlastné spracovanie

8.2. Model viaczdrojového financovania jednotlivých projektov

Model viaczdrojového financovania – intervenčná matica

Viaczdrojové financovanie v tis. €							
Prioritná oblasť	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu	
Hospodárska	140,00	110,50	13,00	0	16,50	140,00	0
Sociálna	1 813,50	552,52	540,00	0	720,98	1 813,50	0
Environmentálna	1 220,00	1 036,98	121,00	0	61,02	1 220,00	0
Spolu	3 173,50	1 700,00	674,80	0	798,70	3 173,50	0

Zdroj: vlastné spracovanie

Finančný rámec realizácie PHSR v tis. €											
Názov opatrenia	Kód a názov projektu/aktivity	Klasifikácia stavieb - trieda	Hlavný ukazovateľ - výsledku, dosahu	Obdobie realizácie	Náklady spolu	Verejné zdroje spolu	Verejné zdroje			Úverové zdroje	Iné zdroje
							Vlastné	EŠIF	Štátny rozpočet		
					a=b+e+f+g	b=c+d	c	d	e	f	g
I. Oblasť hospodárstvo					140,00 €	140,00	16,70	110,50	13,00		
1.1. Zlepšenie dopravnej infraštruktúry	1.1.1. Vybudovanie parkoviska pri zdravotnom stredisku	2420- Ostatné inžinierske stavby, i.n.	Počet parkovacích miest	2016	10,00 €	10,00	10,00				
1.1. Zlepšenie dopravnej infraštruktúry	1.1.2 Výstavba cyklotrás	2112- Miestne komunikácie	Dĺžka v km	2017-2018	130,00 €	65,00	3,35	55,25	6,50		
						65,00	3,35	55,25	6,50		
II. Oblasť sociálna					1 813,50 €	1 813,50	720,98	552,52	540,00		
2.1 Zlepšenie sociálnej infraštruktúry	2.1.1 Energetická úspora v zdravotníckom zariadení a zabezpečenie bezbariérovosti	1264 - Nemocničné budovy a zdravotnícke zariadenia	%úspor energií	2018-2020	220,00 €	73,34	3,66	62,34	7,34		
						73,34	3,66	62,34	7,34		
						73,34	3,66	62,34	7,34		
2.1 Zlepšenie sociálnej infraštruktúry	2.1.2 Deinštitucionalizácia sociálnych služieb	1274- Ostatné budovy, i.n.	Počet vybudovaných zariadení	2017-2019	210,00 €	70,00	3,50	59,50	7,00		
						70,00	3,50	59,50	7,00		
						70,00	3,50	59,50	7,00		
2.1 Zlepšenie sociálnej infraštruktúry	2.1.3 Rekonštrukcia budovy bývalého MNV na komunitné centrum	1261- Budovy na kultúrnu a verejnú zábavu	Počet klientov	2017-2020	25,00 €	6,25	1,25		5,00		
						6,25	1,25		5,00		
						6,25	1,25		5,00		
						6,25	1,25		5,00		
2.2. Zlepšenie školskej infraštruktúry	2.2.1. Rozšírenie materskej školy	1263- školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	Počet vytvorených miest	4-6/2016	158,00 €	158,00	73,00		85,00		
2.3. Zlepšenie kultúrnej a športovej infraštruktúry	2.3.1. Rekonštrukcia Kultúrneho domu Valentína Beniaka	1261- Budovy na kultúrnu a verejnú zábavu	Počet m ² zrekonštruovaných plochy	2018-2022	220,00 €	44,00	2,20	37,40	4,40		
						44,00	2,20	37,40	4,40		
						44,00	2,20	37,40	4,40		
						44,00	2,20	37,40	4,40		
						44,00	2,20	37,40	4,40		
2.3. Zlepšenie kultúrnej a športovej infraštruktúry	2.3.2. Výstavba multifunkčného ihriska	2411- Športové ihriská	Počet ihrísk	10-12/2015	70,00 €	70,00	30,00		40,00		

2.3. Zlepšenie kultúrnej a športovej infraštruktúry	2.3.3. Výstavba detského ihriska	2130- Pohybové, vybavovac ie a manipul ačné plochy	Počet ihrísk	2016	12,00 €	12,00	12,00				
2.3. Zlepšenie kultúrnej a športovej infraštruktúry	2.3.4. Rekonštrukci a športovej haly	1265- Budovy na šport	Počet m ² zrekonš truovan ej plochy	2016- 2017	260,00 €	130,00	30,00		100,00		
2.3. Zlepšenie kultúrnej a športovej infraštruktúry	2.3.5. Rekonštrukci a tribúny na futbalovom ihrisku	2412- Ostatné športové a rekreač né stavby	Počet zrekonš truovan ých objekto v	2016- 2020	220,00 €	44,00	30,00		14,00		
						44,00	30,00		14,00		
						44,00	30,00		14,00		
						44,00	30,00		14,00		
						44,00	30,00		14,00		
2.4 Zlepšenie kvality obecného majetku	2.4.1. Zateplenie obecného úradu a výmena vykurovacích o systému	1220- Budovy pre administr atívnu	Počet m ² zateplen ej plochy	2016- 2017	65,00 €	32,50	2,50		30,00		
						32,50	2,50		30,00		
2.4 Zlepšenie kvality obecného majetku	2.4.2. Nový bezdrôtový rozhlas	2224- Miestne elektrické a telekom unikačné rozvody a vedenia	Počet rozhlaso vých zariade ní	12/2015 03/2016	50,00 €	25,00	25,00				
2.4 Zlepšenie kvality obecného majetku	2.4.3. Rekonštrukci a domu smútku	1272- Budovy a miesta na vykonáva nie nábožensk ých aktivít	Počet	2016- 2017	50,00 €	25,00	25,00				
2.4 Zlepšenie kvality obecného majetku	2.4.4. Výstavba nového cintorína vrátane prekládky vysokého napätia	1272- Budovy a miesta na vykonáva nie nábožensk ých aktivít	Počet m ²	2017- 2024	250,00 €	31,25	31,25				
						31,25	31,25				
						31,25	31,25				
						31,25	31,25				
						31,25	31,25				
						31,25	31,25				
						31,25	31,25				
2.4 Zlepšenie kvality obecného majetku	2.4.5. Rekonštrukci a sociálnych zariadení v Katolíckom dome	1274- Ostatné budovy, i.n.	Počet zrekonš truovan ých sociálnych zariade ní	2016	30,00 €	30,00	30,00				
III. Oblasť environmentálna					1 236,50 €	1 236,50	61,02	1 036,98	121,92		
3.1. Zlepšenie kvality v oblasti vodného hospodárstva	3.1.1. Výstavba dvoch kanalizačných vetiev	2223- Miestne kanalizáci e	Počet bm kanaliza čnej siete	2016- 2021	400,00 €	66,66	3,33	56,67	6,66		
						66,66	3,33	56,67	6,66		
						66,66	3,33	56,67	6,66		
						66,66	3,33	56,67	6,66		
						66,66	3,33	56,67	6,66		
						66,66	3,33	56,67	6,66		
3.1. Zlepšenie	3.1.2. Rozšírenie	2223- Miestne	Počet EO	2016- 2021	820,00 €	136,66	6,84	116,16	13,66		
						136,66	6,84	116,16	13,66		

kvality v oblasti vodného hospodárstv a	ČOV intenzifikácia	kanalizáci e				136,66	6,84	116,16	13,66		
						136,66	6,84	116,16	13,66		
						136,66	6,84	116,16	13,66		
						136,66	6,84	116,16	13,66		
Celkom					3 173,50 €						

Zdroj: Vlastné spracovanie

Záverečná časť

Schválenie PHSR	
Dokument	<ul style="list-style-type: none"> Názov: Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Chynorany 2016 - 2024 Štruktúra - <ul style="list-style-type: none"> Úvod Analytická časť Strategická časť Programová časť Realizačná časť Finančná časť Záver Prílohy
Spracovanie	<ul style="list-style-type: none"> Forma spracovania – spracovanie PHSR bolo v kompetencii interných kapacít obce v spolupráci s externým spolupracovníkom Obdobie spracovania Pracovná skupina – počet členov – 4 (Bc. Mária Lachkovičová, Ing. Mgr. Viera Tomanová, Mária Kolláriková, Ing. Rastislav Bezák) Počet stretnutí pracovnej skupiny - 4 Externá odborná spolupráca – Mgr. Daniela Kozáková Účasť verejnosti a komunikácia s verejnosťou – verejné stretnutie s občanmi.
Prerokovanie	<ul style="list-style-type: none"> Prerokovanie v orgánoch samosprávy - OZ Verejné pripomienkovanie
Schválenie	<ul style="list-style-type: none"> Návrh na uznesenie zastupiteľstva

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012